

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zafino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-65.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 250

Ljubljana, torek, dne 27. oktobra 1931

Leto II.

Italijanski zunanji minister Grandi, ki je te dni na obisku v Berlinu

Grof Bethlen v Rimu

Budimpešta, 26. oktobra. n. Bivši madjarski ministrski predsednik grof Bethlen je odpotoval za več časa v Rim.

Atentat na bolgarskega finančnega ministra

Sofija, 26. oktobra. AA. Večerni listi poročajo, da so pri izhodu na postaji Zimnica streljali na vagon bolgarskega finančnega ministra Stefanova. V vagonu se je nahajalo vse ministrovo spremstvo. Krogla je razbila okno na vagonu ter se med glavama finančnega ministra in narodnega poslanca Corbe Gijeva z velikim treskom zarila v vagonsko steno. Sofijska policija je uvedla takoj preiskavo.

Novi bolgarski poslanik v Beogradu

Sofija, 26. oktobra. AA. List »Duma« poroča, da je bolgarska vlada zaprosila jugoslovansko vlado za agremen za novega bolgarskega poslanika v Beogradu Petrov-Gomakova, sedanjega odpravnika poslov v Budimpešti.

Vrenje med avstrijskimi kmeti

Dunaj, 26. oktobra. d. Avstrijski kmetje nadaljujejo svojo kampanjo za znane radikalne zahteve. Tudi večerj so priredili na Tirolskem, Salburškem in Zgornjem Avstrijskem mnogo shodov, na katerih so vsi govorniki ostro govorili proti vodilnim vladnim strankam. V Ischlu je izjavil posestnik Meller, da kmetje v Salzkammergutu ne bodo več plačevali prispevkov v mlečni fond, če se zakon, ki se tega tiče, v 14 dneh ne stornira. Kmetje bodo z gnojnicami vilami navajali na davkarje, če se ne znižajo visoki davki.

Seipel bi hotel zopet pomiriti krščanske socialce in heimwehrovce

Dunaj, 26. oktobra. d. Te dni je bil dr. Seipel v Innsbrucku. Tam je poskušal spraviti med seboj krščanske socialce in hajmverovce, ki so si, kakor znano, že več mesecev v laseh. Seipel se je posvetoval z vsemi skupinami svoje stranke in z več organizacijami hajmverovcev, pa ni mogel doseči nobenih ugodnih uspehov. Dr. Seipel je na koncu svojih razgovorov izjavil, da ne more izdati nobenega komunikeja o miru. Nato se je vrnil na Dunaj.

Fašistovska manifestacija v Neapolju

Neapelj, 26. oktobra. AA. Predsednik vlade Mussolini je včeraj v spremstvu ministrov Ciana, Debona in Balba ter generalnega tajnika fašistične stranke Giurattija pregledal vojno ladjo »Trste«. Nato si je ogledal nova pristaniška dela in skladišča. Kasneje je bila svečano odprta nova vojašnica in pristaniške milice. Pri tej priložnosti so miličniki prisegli.

Z vladne palače je imel Mussolini velik govor. Na trgu pred palačo je bilo zbranih do 300.000 ljudi. Mussolini je govoril o dosedanjih uspehih fašističnega režima v Italiji. O zunanjih politiki je izjavil, da italijansko stališče o razorožitvi in o reparacijah polagoma zmaga in da bo prej ali slej prišlo do tega, da bo treba izpremeniti neke določbe mirovnih pogodb. Notranje gospodarstvo v Italiji pa se mora razvijati tako, da ne bo podleglo ne monopolnim stremljenjem, ne boljševiškim metodam, ne zastarelim liberalnim doktrinom. Prihodnji svoj govor, je nadaljeval Mussolini, bom imel 1. 1935., ko bodo dovršena še druga velika dela v Neapolju, kakor nova bolnica, sanatorij, pomorska postaja, poštna palača itd. Fašizem bo tudi v teh stvareh držal besedo, kakor jo je dozdaj.

Mussolini se je nato med silnimi ovacijami množice vkrcal na jabo »Aurora« in odpotoval iz Neaplja.

Naraščanje Save

Zagreb, 26. oktobra. k. Vseled dolgotrajnega deževja Sava močno raste. V 24 urah je naraščala za preko 2 m. ter je dosegla danes popoldne p. 3. 86 cm nad normalo.

Vprašanje, o katerem se ne glasuje več

Narodno in državno edinstvo izven diskusije — Velik govor ministra Marinkovića o zgodovinskem pomenu letošnjih volitev

Na krasno obiskanem shodu v Kučevem je imel zunanji minister dr. Vojislav Marinković velik govor, ki je po svoji globoki vsebini izzval vsesplošno pozornost. Minister Marinković je med drugim dejal:

Pred tremi leti je nastalo v naši državi takšno stanje, ki je moralo navdati z resno skrbjo vsakega rodoljuba. Mislim, da je potrebno, da v par besedah povem vzrok tega zla, ki je povzročilo, da se parlamentarni režim ni mogel ohraniti. Navajali so se različni vzroki, govorilo se je o strankarskih trenjih in o naši nebrzdanosti. Morebiti res nismo znali vedno ohraniti prave mere in morda je res bilo preprirov preveč,

toda pravi vzrok zloma parlamentarnega režima je bil mnogo globlji.

Režim narodnega sodelovanja pri državni upravi, režim glasovanja more obstati samo, dokler so gotove stvari in gotovi interesi, zlasti pa višji narodni in državni interesi izven vsake borbe in nad vsakim glasovanjem.

Tako je bilo v predvojni Srbiji in tako je v vseh državah, v katerih sodeluje narod v državni upravi. Vi veste, da smo bili pred vojno razdeljeni po strankah. Kadar pa je bila katerakoli velika narodna stvar v vprašanju, smo se vsi dvignili nad vse strankarske in druge ozire in poskrbeli, da narodna in državna stvar ne trpi škode ali celo katastrofe.

Spominjate se, kako so se leta 1908, ko je bila aneksijska kriza in nevarnost za našo neodvisnost in svobodo, tedaj vse stranke složno dogovorile in da smo imeli gotovo leto dni vsestrankarsko vlado, katere šef je bil član najmanjše stranke. Nismo tedaj gledali in šteli, koliko je teh in katerih je več, ker smo v skupnih državnih poslih vsi potrebni in vsi enaki. In tako je danes v vseh državah, kjer obstoji volilni režim in režim glasovanja, kadar je v vprašanju veličina in obstoj države.

Govornik dokazuje resničnost tega z navedbami iz francoske in angleške zgodovine ter omenja nato slučaj iz svobodne in svobodoumne Švicarske. Ko je bila v Švici pred 80 leti nevarnost, da zmaga struja, ki je ogrožala vprašanje edinstva države, tedaj se o tem ni v Švici glasovalo, temveč izbruhnila je državljanska vojna. Prav tako je bilo v svobodoumni Ameriki. Ko je šlo pred 60. leti za edinstvo Združenih držav severne Amerike, tedaj se ni to vprašanje

rešilo in reševalo z glasovanjem, temveč se je odločilo z državljansko vojno, ki je trajala 4 leta, dokler ni bilo edinstvo države zagotovljeno.

O čem se ne more glasovati.

V naši državi so elementi, ki mislijo, da se more postavljati na dnevni red in razpravljati z glasovanjem tudi vprašanje, za katerega pravilno rešitev je dal naš narod 1.600.000 mrtvih, zaradi katerega so se borili naši dobrovoljci na vseh bojiščih, pohiteli preko treh morij in posejali svoje kosti od Vladivostoka in Murmana do Bizerte. O takem vprašanju se ne glasuje. Takšno vprašanje ne more biti predmet politične kupčije in strankarskih preprirov.

Zgodovinska vloga nosilca krone.

Na srečo pa je v naši državi blagotvorna ustanova, ki je storila, da nam ni bilo treba tega vprašanja razpravljati z državljansko vojno. V tem trenutku, ki se je pojavila opasnost za državno in narodno edinstvo, za vse pridobitve tolikih pokolenj, pa tudi nas samih, se je pojavil nosilec krone (burni vzklik: Živel kralj!), ki je po zgodovini določen, da te velike narodne in državne pridobitve čuva, da bdi nad našo narodno državo. On je napravil konec preprirov. To je bil razlog manifesta od 6. januarja in če se spominjate tega časa, veste zelo dobro, da je naš narod ta akt ne samo pozdravil, temveč da smo vsi, ki to svojo državo ljubimo, čutili v svojih srcih olajšanje in da smo rekli: Hvala Bogu! Naša država je bila po tej silni roki rešena iz težkoč, v katere je zašla konec leta 1928 in narodno in državno življenje je bilo postavljeno na novo široko podlago. Razlogi, zaradi katerih je bilo to storjeno in ki sem jih vam ravnokar razložil, so isti, vsled česar smo pred dvema mesecema dobili ustavo, ki je iz istih razlogov takšna, kakršna je in vsled česar se vrše volitve tudi na sedanji način.

Nato je govoril govornik o gospodarski krizi in o načinu, kako bi prišli iz te krize. Treba je, da se vsi posvetujemo, kako bi delali čimbolje in zato je vsaki vladi potrebno, da sliši narodno razpoloženje in da izve, kako se njene odredbe izpolnjujejo. Toda moralo se je dobiti jamstvo, da se ne bodo še enkrat pojavila vprašanja, vsled katerih je moral že enkrat prenehati parlamentarni sistem. Vsled tega so se morali napraviti koraki, da bo sigurnost in

varnost naroda in države zasigurana in izven vsakega vprašanja.

Današnji položaj velike Jugoslavije je drugačen kakor je bil bivše Srbije. Mala Srbija je bila varna vsled rivalitete, ki je obstojala med Rusijo in Avstrijo. V tej rivaliteti smo imeli jamstvo, da ne bomo izročeni na milost in nemilost nasprotniku. Kakor veste, se je resnica tega leta 1914 tudi izkazala. Danes je naša država mnogo močnejša kakor je bila Srbija, ali danes moramo računati pred vsem le na sebe. Okoli nas se neprijatelji ne razorožujejo. Mnogo jih je, ki niso zadovoljni, kar smo mi dosegli. Če bi se pa zgodilo, kakor je bil to 1928 že skoraj slučaj, da bi ti nasprotniki začeli dvomiti o naši solidnosti in sili naše države, bi se vi vsi hitro prepričali, da je še ljudi, ki bi se hoteli bojevati in naš mir bi bil v nevarnosti.

Mi tega ne smemo dopustiti. Politično življenje v naši državi se mora urediti tako, da bo ves svet, prijatelji in neprijatelji, znali, da je ta država vsak hip pripravljena, da brani svojo svobodo in neodvisnost. Kajti onega, za katerega se ve, da je pripravljen in dovolj močan, da se brani, tega se ne napada.

Pomen volitev 8. novembra

Vse to moramo vpoštevati pri prehodu v parlamentarni režim. Hočemo, da se dogovorimo, ali to ne sme dati našim neprijateljem nobenega upanja, da se sme naša država napasti. To je pomen volitev, ki se vrše 8. novembra. V tem smislu se ima izjaviti naš narod, če je soglasen, da se pred vsem čuva budno to, kar je bilo tako težko in krvavo pridobljeno in da se preide na razpravljanje drugih stvari šele potem, ko to vprašanje ne bo več v diskusiji.

Potrebno je, da vedo povsodi v našem narodu in izven njega, da obstoje gotove stvari, ki so našemu narodu tako svete, da se noče o njih s prav nikomur pogajati in da se one sploh ne morejo postavljati na dnevni red. In šele kadar se to spozna, o čem se lahko glasuje o čem pa ne, potem moremo preiti na to, da se po srezih voli tudi pet in šest kandidatov in 5 do 6 strank, ki se med seboj prepirajo po mili volji, ker potem ni več v nevarnosti narodna stvar. Dokler pa tega še nismo dosegli, pa moramo biti složni v miru, kakor smo bili v vojni. In v tem znaku vas pozivljam vse, da greste 8. novembra na volišče in izvršite svojo dolžnost!

Zaključek washingtonskih pogajanj

Uradno obvestilo o rezultatih sestankov — Razočarani senator Borah — Francija, Anglija, Nemčija in Italija nameravajo povabiti predsednika Hooverja v Evropo

Pariz, 26. oktobra. AA. Havas poroča iz Washingtona, da je bil po končanih razgovorih med Hooverjem in Lavalom objavljen uradni komunike, ki se glasi:

Tradicionalno prijateljstvo med Združenimi državami severne Amerike in Francijo, neobstoje sporov med obema vladama, tradicija tesnega sodelovanja obeh držav pri svetovnem miru, tradicija, ki je prišla s Kelloggovim in Briandovim paketom do novega sijaja, so omogočile predstavnikom obeh vlad, da vsestransko prouče mnoga vprašanja, pri katerih so zainteresirane vse države sveta.

Dolžnost državljanov je, da ne opuste nobenega sredstva za praktično sodelovanje v korist skupne blaginje. To načelo je posebno važno v trenutku, ko je ves svet v pričakovanju pomoči zaradi sedanje tako težke gospodarske depresije.

Odnosaji popolnega vzajemnega zaupanja med vladami so bistven element za nujno obnovo, ki jo je treba izvesti.

Vprašanja, ki smo si jih postavili, smo proučili v popolni iskrenosti. Dosegli smo stvarne uspehe. Proučili smo položaj svetovnega gospodarstva in mednarodne odnose, ki so z njim v zvezi, potem vprašanja projektiranih konferenc za omejitev in znižanje oborožitve, vprašanje meddržavnih dolgov, vprašanje stabilizacije izmenjave mednarodnih plačil in druga gospodarska in finančna vprašanja.

Prisrčni razgovori so omogočili, da se vidijo problemi v vedno svetlejši luči. Nismo smatrali za potrebno, da obveščamo sproti svoje vlade o pogajanjih, temveč smo želeli, da na najbolj stvaren način uredimo bolj učinkovito sodelovanje na vseh poljih skupnih interesov. Nočemo, da bi na konferenci za omejitve in zmanjšanje oborožitve ostalo samo pri sklepih, temveč hočemo, da se izvede vse ono, kar je naloga konference, to je, da se organizira trajen mir na najmočnejši podlagi. Kar se tiče obveznosti poedinih držav na pram drugim državam, priznamo, da pred potekom leta, za katero veljajo gospodarske suspenzije, lahko postane potreben sporazum; glede njegovih pogojev pa si pridržita obe državi vse pravice. Za ta sporazum naj delujejo one evropske države, ki so na tem najbolj zainteresirane, in to na podlagi stanja do 1. julija 1931.

Posebno smo razpravljali o glavnih sredstvih, s pomočjo katerih bi naše vlade izvedle stabilnost gospodarstva in zaupanja. Uverjeni smo, da je važen element za obnovo normalnega gospodarskega življenja to, da ostane v Franciji in v Združenih državah Severne Amerike zlata veljavna. Na tem polju bomo delovali z metodami, ki bodo vodile do stabilnosti denarja. Dasi v tem kratkem roku, ki nam je bil na razpolago, nismo mogli končno formulirati naš program, smo vendar lahko ugo-

tovali, da smo enakega mišljenja o prirodi omenjenih gospodarskih in finančnih problemov. Ta istovetnost stališč bo olajšala obema vladama doseg postavljenega cilja.

Washington, 26. oktobra. AA. Casopisje je v splošnem sprejelo komunike o uspešnem zaključku razgovorov med Lavalom in Hooverjem z zadovoljstvom.

Washington, 26. oktobra. n. Senator Borah komentira službeno poročilo ameriške vlade o uspehu dogovorov med Lavalom in Hooverjem zelo nepovoljno. Med drugim pravi, da se vidi, da Laval ni mogel pridobiti za svoje nazive Hooverja, ker so posebno njegove izjave napravile globok vtis na ameriškega predsednika. Daje ugotavlja, da je poročilo povsem nezadostno in nejasno in da je v Ameriki izzvalo razočaranje. V glavnih vprašanjih, t. j. glede reparacij in razorožitve ni bil dosežen nikak sporazum, pač pa se je naglašalo pred vsem vprašanje zlate valute.

Washington, 26. oktobra. n. Hearotovo časopisje piše, da se nameravajo med Londonom, Parizom, Berlinom in Rimom pričeti dogovori, da bi se predsednik Hoover povabil v Evropo in bi se pod njegovim predsedstvom vršila svetovna gospodarska konferenca v Haagu.

Precedens za ta poziv bi bilo Wilsonovo delovanje na mirovni konferenci.

V Washingtonu med tem pričakujejo obisk ministra Grandija in Brüninga.

Važni sklepi balkanske konference

Resolucije o balkanskem paktu, o tabaku, žitu in balkanski gospodarski zbornici — Zaključna plenarna seja v Ankari v poslopu turškega parlamenta

Carigrad, 26. oktobra. AA. Včeraj dopoldne so zasedali odbori, izvoljeni na balkanski konferenci. Na popoldanski konferenci je bilo sprejeto poročilo odbora za politična in socialna vprašanja. Poročilo se nanaša na prosto kretanje podanikov balkanskih držav po drugih balkanskih državah. Zatem je bila sprejeta resolucija o omoženih ženah. Zene obdržijo po omožitvi svojo narodnost, a jo tudi lahko izpreme. Poročilo ekonomskega odbora priporoča ustanovitev medbalkanske trgovinske zbornice. V nadaljni resoluciji je predlog o zaščiti tobaka iz balkanskih držav. Ravno tako naj bi se uredilo vprašanje zaščite in izvoza živil iz balkanskih držav. Plenarna seja je po sprejetju teh predlogov in resolucij vzela na znanje poročilo in predloge odbora za duhovno zblizanje. Izvršilnemu odboru bankanske konference bodo predložili tudi ostali predlogi in želje posameznih odborov.

Snoči ob 19. so delegati odpotovali v Ankaro. Tu bo zadnja plenarna seja balkanske konference. Zasedala bo v dvorani turškega parlamenta. Na dnevnem redu te seje bo predvsem razprava o poročilu odbora za politično zblizanje med balkanskimi državami.

Balkanski pakt.

Carigrad, 26. oktobra. AA. Odbor balkanske konference za politično zblizanje med balkanskimi narodi je sestavljen poročilo. Predloženo bo današnji plenarni seji balkanske konference v Ankari. Po poročilu anatomske agencije je zavzel ta odbor stališče, naj bi le balkanske države sklepale splošni pakt o skupni razorožitvi, o nenapadanju, arbitraži in o vzajemni pomoči. Pakt bo moral sloneti na načelih

pravice in ravnopravnosti. Sodijo, da bo konferenca pooblastila izvršilni odbor, naj prouči načrt balkanskega pakta, ki ga je predložila grška delegacija. Ta odbor naj nadalje prouči predlog o lojalnem izvajanju mirovnih pogodb zlasti glede manjših in onih vprašanj, ki onemogočajo moralno razorožitev balkanskih narodov. Odbor bo ta vprašanja proučil do prihodnje balkanske konference. Vendar bo moral o svojih prelogih obvestiti tri mesece prej vlade posameznih balkanskih držav.

Resolucija o tabaku.

Carigrad, 25. oktobra. AA. V poročilu gospodarskega odbora balkanske konference, ki je bil sprejet na plenarni seji, se predlaga ustanovitev medbalkanske urada za zaščito vzhodnega tobaka. Ta urad bi imel te dolžnosti:

1. da prilagodi produkcijo tobaka svetovnim tozadevnim potrebam;
2. da vrši potrebno propagando za dobri glas vzhodnega tobaka in da se bori proti tuji konkurenci;
3. da zagotovi vzhodnemu tabaku nova tržišča;
4. da zboljša razne vrste vzhodnega tobaka.

Odbor predlaga, naj države, ki so se udeležile balkanske konference, ustanovijo nacionalne urade za tabak, ki bi sodelovali z medbalkanskim uradom.

Resolucija o žitu.

Carigrad, 26. oktobra. AA. V poročilu gospodarskega odbora balkanske konference, ki se tiče zaščite cerealij in ki je bilo sprejeto na plenarni seji konference, se predlaga ustanovitev nacionalnega urada za trgovino s cerealijami ter medbalkanska zveza teh uradov. Ta zveza bi ime-

la posebno borzo za cerealije. Nato se v poročilu predlaga ustanovitev stalnega odbora za medbalkanske trgovinske odnose. Z ozirom na poročilo o uvozi in izvozu trgovini in zato, da se pripravi načrt konvencije za izenačenje carinskih tabel ter imajoč v vidu predstoječo ustanovitev delne carinske unije, je predlagal gospodarski odbor bankanske konference ustanovitev balkanske gospodarske zbornice, katere pravila naj bi se predložila tretji balkanski konferenci.

Kosilo na našem poslaništvu.

Carigrad, 26. oktobra. AA. Včeraj je jugoslovanski poslanik v Carigradu priredil kosilo v čast delegatov balkanske konference. Kosilo so prisostvovali turški ministri za zunanje zadeve Tefik Rudži Bej, poslaniki balkanskih držav v Carigradu in drugi.

Sprejem jugoslovanske delegacije pri patrijarhu.

Carigrad, 26. oktobra. AA. Včeraj dopoldne je vasiljenski patrijarh sprejel člane jugoslovanske delegacije na balkanski konferenci v svečani dvorani Fanara. V svojem pozdravnem govoru je patrijarh dejal jugoslovanskim delegatom:

»Srečen sem, da se lahko seznanim s plemenitimi sinovi in hčerami plemenitega jugoslovanskega naroda in svete srbske pravoslavne cerkve. Ponesite plemenitemu jugoslovanskemu narodu blagoslov vasiljenske cerkve.«

Nato je patrijarh ostal s člani jugoslovanske delegacije v daljšem intimnem razgovoru.

Snoči so delegati balkanske konference odpotovali s posebnim vlakom v Ankaro.

Lavalov obisk v Washingtonu

Pozornost vsega sveta se je obračala te dni v Washington, kjer so se vršili važni pogovori med predsednikom Zedinjenih držav Hooverjem in predsednikom francoske vlade Lavalom. Pogajanjem se pripisuje svetovna važnost in temu primerno je tudi zanimanje zanje po vseh državah, posebno pa v Angliji.

Izdano je bilo uradno obvestilo, ki je natančno opredelilo pomen teh pogajanj. Po tem obvestilu so washingtonska pogajanja omejena le na pretes politike Zedinjenih držav in Francije, v kolikor se ta politika tiče gospodarske in finančne obnove sveta. To se torej pravi, da bodo izločena iz uradnega programa razgovorov vsa eminentna politična vprašanja. Sem spada predvsem vprašanje revizije raznih mirovnih pogodb, katero vprašanje je zopet tako brutalno postavil senator Borah, predsednik komisije za zunanje zadeve v senatu Zedinjenih držav.

Odločni odgovor gosp. Laval, ki smo ga objavili te dni, je bil sicer omiljen v tem smislu besede, da je dotično izjavo podal neki bližnji Lavalov sodrudič v imenu g. Laval samega, tako da se ne sme smatrati kot lastna izjava predsednika francoske vlade. Vendar pa omenjena ostra izjava ni bila dezavuirana in predstavlja torej stališče tudi g. Laval, namreč stališče, da ni prišel v Ameriko, da bi razpravljal o reviziji versailleske mirovne pogodbe.

Senator Borah je stavil v svoji izjavi v zvezo z revizijo mirovnih pogodb tudi vprašanje razorožitve, češ, da je ta poslednja brez prve sploh nemogoča. Laval je na drugi strani že v svojem pozdravnem govoru v New Yorku natančno in iskreno označil že znano stališče Francije v tem vprašanju. Za Francijo se uspešna razorožitev ne da zamisliti, če se predhodno ne organizira varnost držav, ki naj se razorožijo. G. Laval je v New Yorku ponovno potrdil pred ameriško in svetovno javnostjo, da vztraja Francija neomajno in nepopustljivo na tem stališču.

To je obenem ona točka, glede katere sta stališči Amerike in Francije nezdružljivi. In to dejstvo je tudi predvsem narekovalo ono uradno obvestilo, s katerim se je okvir pogajanj omejil na vprašanja le gospodarske in finančne narave.

Važnost teh vprašanj se ne sme podcenjevati. Kljub izločitvi čisto političnih vprašanj bo imel sporazum med Francijo in Ameriko dalekosežen pomen. Tu je predvsem vprašanje medzavezniških vojnih dolgov, katerega rešitev v smeri olajšanja bremen posameznih držav more imeti le najblagodejnejše posledice za njihov finančni položaj in razvoj. Na drugi strani je tudi vprašanje Nemčije in njenih reparacijskih obvez. V bodoče to vprašanje ne sme biti izpostavljen hipnim in nenadnim iniciativam posameznih upnikov, temveč se mu mora določiti ono mesto v kompleksu svetovnih gospodarskih vprašanj, ki mu gre, tako da bo izključeno vsako škodljivo presenečenje drugih držav. Med drugimi važnimi vprašanji te narave naj se omeni tudi vprašanje okrepitve in utrditve valut in svetovnega kredita sploh.

Dasi se ogromna važnost teh vprašanj ne more tajiti, je več ko verjetna izločitev vprašanja razorožitve iz glavnega kompleksa pogajanj vendar znatno zmanjšala pomen washingtonskega sestanka med obema vodilnima državnicoma Francije in Amerike. Sporazum za enoten nastop obeh velikih republik glede mirovnih pogodb in vprašanja razorožitve bi šele daljal temu sestanku zares odločilno zgodovinsko važnost.

Kot rečeno, Amerika odločno odklanja vsak predlog, da bi sprejela kakršnekoli obveze za varnost evropskih držav. Znano pa je, da je stala Amerika takoj po vojni na drugačnem stališču. Zedinjene države so ne samo sodelovale v versailleski mirovni pogodbi, temveč tudi poseben garancijski pakt proti eventualni ponovitvi nemškega napada na druge države, posebno na Francijo.

Pozneje je Amerika zatajila svoj podpis na versailleski mirovni pogodbi kakor na garancijskem paktu; ne ene ne druge pogodbe ni ratificirala in proglasila načelo nevmešavanja v evropske zadeve. Prav s tem svojim korakom pa je postala Amerika glavna krivka za vse ono razsulo v Evropi, ki ga je ustvarila revizionistična propaganda, do katere bi nikdar ne bilo prišlo, če bi bile Zedinjene države držale svojo besedo in svoj podpis. Ni nikakor izključeno, da bi se bila Evropa in ves svet v tem slučaju prihranila tudi vse najtežje pretresljaje gospodarske in finančne narave.

Nova politika Zedinjenih držav napram Evropi je torej imela usodne posledice v čisto političnem in tudi gospodarskem pogledu. Popolnoma samovoljna je pač trditve senatorja Boraha, da ni med krizo v Ameriki in Evropi nikake prave vzročne zveze.

Posledice povojne politike Zedinjenih držav bi se dale popravili s splošnim garancijskim paktom v varstvo vsake napadene države. Ker pa Amerika neče ničesar slišati o takih obvezah, je sporazum, ki se je dosegel v Washingtonu izključno gospodarskega in finančnega značaja glede reparacij in vojnih dolgov. Treba je ponoviti, da je tudi ta omejeni sporazum važen in le želiti je, da bi imel tako za Ameriko kakor za Evropo čimprej one blagodejne posledice, ki se pričakujejo.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 26. oktobra. d. Skraja bo še pretežno oblačno s padavinami, mrzli severni vetrovi. Kasneje se oblačnost zmanjša.

Nov uspešen shod kandidata dr. Rožiča

Domžale, 26. oktobra. Danes je imel v Domžalah v restavraciji pri kolodvoru sreski kandidat dr. Valentin Rožič prav dobro obiskano volilno sestanko. V začetku svojega govora je omenil, kako treba, da vlada v politiki etika, poštenje ter krepst. Nato pa je omenil, kako nastopajo proti njemu s prav nekrščansko zlobo, samo zato, ker se je oskobil, da v težki gospodarski krizi priskoči državi na pomoč in prevzame težko breme okrajnega kandidata. Posebno podrobno, ki jih je v tem pogledu navedel kandidat, so napravile na vse najgloblji vtis. Nato je govoril kandidat o svojem delovnem programu za kamniški okraj. Iz tega programa se jasno vidi, kako temeljito pozna dr. Rožič vse potrebe kamniškega okraja in kako bo mogel z vsem uspehom zastopati okraj v Beogradu. Po živahnem odobravanju kandidatovega govora je povzel besedo ravnatelj Reiser ter opozarjal volilce, kako je le v njih osebnem interesu, da gredo 8. novembra vsi na volišče.

Proces proti sedemnajstim poljskim poslancem

Varšava, 26. oktobra. d. Danes se je pred varšavskim okrožnim sodiščem pričela kazenska razprava proti 11 poslancem poljskega parlamenta, ki so bili, kakor znano, svojčas v Brestu Litovskem zaprti. Vsi ti poslanci se obtožujejo veleizdaje.

Obtožnica trdi, da so obdolženci tri leta pripravljali zaroto, katere cilj je bil, da s silo vržejo državno oblast. Obtoženci so pripravljali svojo akcijo s tiskom in na shodih in so izšolali in oborožili tudi revolucionarne čete. Ta organizacija je izdala parolo »pohod na Varšavo«.

Obtoženci trde v svoji obrambi, da je obdolžitev veleizdaje popolnoma neosnovana in izmišljena. Pilsudski da je hotel na ta brezobziren način svojim nasprotnikom zavezati jezike. Za obrambo se je javilo kakih 40 odvetnikov, pripustili pa so jih samo 20. Razprava bo trajala okrog pet tednov. Povabljenih je okrog 400 prič.

Izid volitev v Švici

Pariz, 26. oktobra. AA. Po poročilu iz Berna včerajšnje volitve v Švici niso veliko izpremenile na medstrankarskem razmerju, kakršno so ustvarile volitve leta 1925. Vendar se okretnost miselnosti stranke izgubile na svoji moči v korist koncentracije.

Še vedno napet položaj na Cipru

London, 26. oktobra. AA. Po včerajšnjih poročilih vlada na otoku Cipru v splošnem mir, čeprav je položaj nekoliko napet.

Policija je aretirala 6 voditeljev upora. Med njimi je kitionski škof. Vlada poslaja in imovino stražijo mornarji in vojniki. Oblasti poročajo, da popolnoma obvladujejo položaj.

Drobne vesti

Pariz, 26. oktobra. AA. Iz Lime poročajo: Pri včerajšnjih volitvah predsednika republike Peru je kandidat Sanchez Uzera dosegel vse pogoje za izvolitev za predsednika republike.

Saigon, 26. oktobra. AA. Minister za kolonije Reynaud se je vrnil z vodnim letalom iz Angkorja. Prelehel je zapadne kraje te kolonije.

Italijanski zunanji minister v Berlinu

Pogajanja le splošnega značaja — Mnogo manjše zanimanje nego za obisk francoskih ministrov

Pariz, 26. oktobra. AA. Iz Berlina poročajo, da je imel italijanski minister za zunanje zadeve Grandi danes dopoldne razgovor z državnim ministrom Groenerjem. Po tem sestanku je Grandi odšel v palačo predsednika nemške republike, kjer ga je sprejel Hindenburg.

Berlin, 26. okt. AA. Grandijev obisk v Berlinu v političnih in gospodarskih krogih ni vzbudil tolikšnega zanimanja kakor obisk Laval in Brianda, kar je popolnoma razumljivo, če upoštevamo dejstvo, da pogajanja med Grandijem in Brüningom v glavnem zavise od razgovorov, ki jih vodita predsednik francoske vlade Laval in predsednik Združenih držav Hoover.

Včeraj se Grandi in Brüning nista niti trenutek oddaljila od splošnih vprašanj, ter sta določila podlago za današnje razgovore. Brüning se je včeraj razgovarjal z Grandijem o splošni politiki, o reparacijah, o razorožitvi in o italijansko-nemških gospodarskih odnosih.

Berlin, 26. oktobra. n. Italijanski zunanji minister Grandi je sprejel danes pred-

stavitelje nemških časopisov. V svojem nagovoru je predvsem poudarjal važnost svoječasnega Brüningovega poseta v Rimu, ki je italijanski vladi in narodu v dokaz, da želi Nemčija z Italijo sodelovanja. To sodelovanje bi se moralo pričeti z vsemi državami. Sedanji gospodarski položaj je najboljši opomin narodom za medsebojno zblizanje. - Italijanska vlada se je od nekaj že zavzemala za zblizanje z Nemčijo. Isto je Mussolini že ponovno poudarjal, češ da je obnoveitev Nemčije predpogoj rešitvi svetovne krize. V svojih zadnjih razgovorih z Brüningom je imel zopet ponovno priliko, da vidi, da ima tudi Nemčija iste težnje kakor Italija.

Nato je Grandi hvalil sposobnost, delavnost in zasluge g. Brüninga. Končno je dejal: Ves svet se more sedaj prepričati o upravičenosti zahtev Nemčije. Posebno vprašanje razorožitve mora dokazati to upravičenost. Sedaj je naloga vseh narodov, da se to veliko vprašanje ugodno reši.

Nerešeno mandžursko vprašanje

London, 26. oktobra. AA. V komentarju o mandžurskem sporu pišejo današnje »Times«, da je Društvo narodov ustavilo vojaške operacije v Mandžuriji, čeprav ni moglo rešiti kitajsko-japonskega spora, ki traja že več let. List nadaljuje, da bi prav gotovo nastale velike komplikacije, če bi Japonska in Kitajsko sami razpravljali o svojem sporu. Tako je Društvo narodov pomirilo obe državi.

Društvo narodov ni popustilo od načel, za katera se bori v mednarodnih zadevah, niti jih ni prekršilo. Njegova odločitev je izrek najvišjega razsodišča na svetu in je

padla proti glasu samo enega člana.

V tem zapletenem primeru imajo vprašanja svoj izvor v dogodkih zadnjih 15 let in pravica prav gotovo ni popolnoma na eni sami strani. Vendar je Društvo narodov mnenja, da se morajo med obema državama obnoviti korektni odnosi. Preden se lahko prične razprava o temeljnih sporih.

Pariz, 26. oktobra. AA. Zunanji minister Briand se nocoj vrne v Pariz.

Zeneva, 26. oktobra. AA. Japonski pooblaščenec Jošigava bo nadaljeval pogajanja z Briandom v Parizu.

Konec volilne kampanje v Angliji

London, 26. oktobra. AA. Nocoj zaključijo volilno kampanjo. Skoraj v vseh volilnih okrajih se bodo vršili zadnji volilni shodi. Razen par izjem je volilna propaganda potekla mirno. Kandidati so lahko nemoteno govorili svojim volilcem.

Govori po radiju so veliko pripomogli k pojasnitvi raznih vprašanj. Pričakujejo, da bo volilna udeležba zelo velika. Voditelji obeh taborov trdno upajo v zmago. Neutrlni opazovalci pa prorokujejo veliko vladno večino. Na borzi so danes stali, da dobi vlada 195 do 200 glasov večine.

Ministrski predsednik MacDonald je včeraj počival. Odpotoval bo še danes v svoj volilni okraj Seaham.

Stanley Baldwin se je včeraj vrnil s turneje po severnih volilnih okrajih v London. Pravi, da bo vlada dobila febo večino.

Liberalni voditelj sir Herbert Samuel ostane do konca volitev v svojem volilnem okraju, kjer je volilni izid nekoliko negotov.

Voditelj opozicije Arthur Henderson je snoči oboel v Burnleyju in je moral ostati doma.

Ministrski predsednik MacDonald je v govoru po radiju dejal, da je zaupanje v narodno vlado doma in v inozemstvu veliko pripomoglo k izboljšanju funta. Nadaljeval je, da je podlaga zdravim narodnim financam ugodna trgovinska bilanca. V današnjih razmerah je treba proučiti vprašanje, ali naj se dosedanja gospodarska politika spremeni ali izboljša. Vlada bo proučila praktično plat tega problema. Skušala bo najti pravi lek za sedanjo gospodarsko krizinbo nastopila proti vsem mazačem, kjer se bodo pojavili.

Nove kandidature v Drav. banovini

Ljubljana, 26. oktobra. AA. Danes so bile potrjene še te-le kandidature v Dravski banovini:

Srez Ljubljana-okolica: Zebal Franjo, trgovec na Rudniku; namestnik Toni Alojzij, orožnik v pokoju iz Loga pri Vrhniki.

Srez Murska Sobota: Benko Josip, industrijalet in župan v Murski Soboti; namestnik Biček Mihael, posestnik v Ferdici.

Srez Slovenjgradec: Mermolja Ivan, posestnik v Šent Ilju v Slovenskih goricah; namestnik Kac Ivan, posestnik v Šmartnem, Slovenjgradec.

Ljubljana, 26. oktobra. AA. Poleg dozdaj objavljenih kandidatur so bile danes potrjene še te kandidature v Dravski banovini:

Srez Maribor-desni breg: Krejči Anton, tovarniški ravnatelj v Ruših; namestnik Gornjak Vinko, ekonom v Slovenski Bistrici.

Srez Slovenjgradec: Rupnik Franjo, upokojenec in uradnik Pokojninskega zavoda v Ljubljani; namestnik Volk Jakob, krojaški mojster v Šoštanj.

Srez Laško: Juvan Rudolf, predsednik Narodne strokovne zveze v Ljubljani; namestnik dr. Roš Franjo, odvetnik in župan v Laškem.

Sijajno uspel volilni shod gorenj. kmetov v Kranju

Sreski kandidat župnik g. Janko Barle in minister g. Ivan Pucelj v središču Gorenjske

Kranj, 26. oktobra. Staroslavni so ponedeljkovi sejmi v Kranju; od vseh strani pridejo kmetje v naše staro mesto, da prodajajo, kupujejo in se medseboj razgovorijo. Ob drugih dneh le malokateri kmetje pridejo v Kranj, ponedeljek je pa zanj pravi praznik. Zato je bilo nad vse pametno, da je srezki akcijski odbor za državnozbornske volitve priredil danes v Kranju velik volilni shod, ki je sijajno uspel. Kljub temu, da je deževalo, kar se je le dalo, da je celo grmelo, je bil ves širni Mestni trg poln ljudstva. Gotovo je bilo okrog 600 volilcev, večinoma samih okoličanov. Meščani so imeli volilni shod že preteklo sredo, današnji pa je bil namenjen v prvi vrsti gorenjskim kmetom. Skoro celo uro pred napovedano uro se je začel trg polniti, tako da se je začel shod točno ob desetih dopoldne. Otvoril ga je mestni župan g. Ciril Pire v imenu srezkega akcijskega odbora. Prvi je spregovoril naš srezki kandidat šentjakobski župnik g. Janko Barle. Kdo izmed naših ljudi ga ne pozna. Komaj uro od Kranja mu je tekla zibel, v Kranju je kaplanoval. Vsi ga poznajo kot poštenega duhovnika, ki pozna dobro našo verno ljudstvo. Njegove besede so bile:

»Kot kandidat za državnozbornske volitve prihajam med vas. Težko nalogo sem prevzel; pred Bogom bom odgovor dal za vse to, kar bom delal v ljubezni do Vas. Ljubše mi je bilo doma delo dušnega pastirja kakor pa politični boji. Prišli pa so k meni odlični možje, ki so me prosili, naj sprejemam kandidaturu. Sedaj, ko je ves narod zbežan, ko so srea potrti in država v resnem položaju, naj stopim na plan in dam srce, duha in voljo v korist naroda in države. Premišljeval sem, ker je res težko. Dosedaj so me poznali kot duhovnika pred oltarjem, v spovednici in na prižnici. Toda, če je stvar tako resna, kakor je, potem ne preišluj. Čeprav so mi lasje sivi in skoro hrepenim po pokoju, še enkrat na plan za narod in državo.

Odločil sem se. Eno sveto misel nosim v sreu in zanj grem v boj in ta misel je, da bi našo lepo državo tako uredili, da bi bila v bratski slogi srečna in zadovoljna. Danes še ni tega ujedinjenja. Toda mi nočemo več, da bi se ponovil strašni moment, ko je nastopil v državnem zboru brat proti bratu s morilnim orožjem v rokah. Strankarske strasti moramo pokopati. Ljubezen in sprava sta podlaga srečnega dela za narod in državo. Z modro in premišljeno besedo bomo kaj resnega naredili. Lepa je naša država in ne videl bi rad, da bi se majala v temeljih, da bi ne bila edina v bratski slogi. Srečna naj bo! Srečna pa bo, če bo imela modre voditelje, ki jo bodo vodili po pravih in pravičnih potih. — Naši sosede nas zavidajo in vsak bi rad kos naše lepe domovine. Mi pa jo hočemo sami uživati. Skupno moramo začeti delati; srečni bomo potem in ne bo stiske, zaupanje bomo ustvarili na zunaj, ker bo država tako močna in sklenjena na znotraj.

V resnih časih živimo. Krog nas plamti. Močne in silne države se tresejo. Močnejše in starejše od naše so sedaj v hudi gospodarski in socialni krizi. Silna Anglija je razrvana,

dolarska Amerika ima skoro 15 milijonov brezposelnih. Kaj šele Nemčija, Italija preži na nas. Povsod od zunaj nam preti nevarnost. Zato hočemo imeti našo državo močno. En napadni potegljaj nas lahko potegne v strašni boj revolucije. Može, ki ljubite dom in zemljo, gotovo želite, da pridejo v državni zbor možje, ki jih poznate in katerim morete zaupati. Ne hrepenim po časti; imam jo, saj sem duhovnik. Ne hrepenim po denarju, ne potrebujem ga. Imam od doma doto, ki je izražena v besedah mojega očeta: »Sin moj, varčuj, delaj in molil!« To načelo mojega in vsakega našega kmetkega očeta hom ponesel tudi v državni zbor in upam, da gremo nasproti boljši in srečnejši bodočnosti!

Besede odličnega duhovnika, ki so mu prihajale res iz srca, so napravile na ljudi najgloblji vtis. Koliko govorov je že imel gospod župnik Barle in vedno pove kaj novega ter zanimivega. Za njim je spregovoril minister gospod Ivan Pucelj:

»8. novembra so volitve v nenavadnih razmerah. V dva tabora smo razdeljeni; prvi je za državo, drugi pa pravi: »Ne udeležite se volitev!« Ne vem za vzroke, zakaj ne bi volili? Vem pa, zakaj moram voliti; da rešimo državo. Brez lastne države noben narod ne more imeti obstanka, napredka, kulturnega, gospodarskega, socialnega in političnega življenja. Vrata stoletij je pretekla, da smo si ustvarili državo in sedaj po 13 letih naj bi jo razdrli. Hočemo državo, ker brez nje ni življenja in razvoja.

Neudeležba pri volitvah je še povsod skrahala. Češki narod, ki je začel v 70. letih prejšnjega stoletja z abstinenco pri volitvah, ne bi dočkal nikoli leta 1918, če ne bi sprejeli svoje taktike. Sam pokojni Radič je izjavil, da ni mogel ničesar napraviti in opraviti, dokler je zboroval doma. Politična neudeležba je nesreča in izguba, za mlado državo posebej pa je to naravnost zločin in izdaja.

Vsi smo edini v tem, da je bil 6. januar potreben. Vendar so si nekateri gospodje premislili in danes preklinjajo, kar so preje blagoslovili. Če ne greš volit, se pravi to, da se ne brigaš za to, kar se okoli tebe godi. Ne poslušajte zapeljivcev, da ne boste zapeljani! Kakor se bomo pokazali 8. novembra, tako bomo sojeni. Država je kakor mlad gospodar, pokazati mora zrelost. Poučite vse one, ki jih zapeljujejo. Stari, strankarski časi se nikoli več ne bodo vrnili, kakor se Sava pri Kranju ne bo nikoli ustavila. Oni pa, ki so jo zavozili in ki hočejo, da bi jo še drugi zavozili, bodo nosili posledice sami!

Kremenit govor g. ministra Pucelja je vplival z vso jasnostjo in odločnostjo. Vsak se je moral prepričati, da so volitve res potrebne in da mora na volišče. Po končanem shodu so prihajali naši kmetjski župani in možje k obema govornikom, ki sta jima dajala razne nasvete. V teku tega tedna bo imel srezki kandidat župnik gosp. Janko Barle še mnogo shodov po večjih vaseh kranjske okolice. Naši ljudje ga poznajo in mu zaupajo. Želimo, da bi imel povsod take uspehe, ki jih je imel obakrat v Kranju.

Slovenjgraški okraj za narodno misel

Velik govor kandidata dr. Bogumila Vošnjaka

V nedeljo se je vršil v Slovenjgraškem Narodnem domu nad vse uspel volilni sestanek, ki se ga je udeležilo okoli 300 volilcev. Predsednik shoda je bil gospod Kopač Leopold, ki je po kratkem povdanku važnosti volitev podelil besedo sreskemu kandidatu dr. Bogumu Vošnjaku. Ta je v glavnem izjavil:

Ko danes zborujemo v naši domovini, se spominjamo časov taborov, ko so Slovenci brez razlike na stranke in brez medsebojnih preprirov manifestirali za slovenstvo in svobodo. Spominjamo se narodnega voditelja iz tistih časov župnika Davorina Trstenjaka, ki je bil prvi vzor duhovnika-nacionalista. Danes je položaj precej sličen. Tudi danes moramo složno manifestirati za en skupen cilj, za našo lepo Jugoslavijo in zato treba, da gremo vsi kot en mož dne 8. novembra na volišče. Abstinenca bi bila za naš narod pravi političen samomor.

V Jugoslaviji ima poslanec veliko večjo nalogo kot v bivši Avstriji. Če se je peljal stari Miha Vošnjak iz Celja na Dunaj, potem mu ni bilo treba skrbeti ne za državo ne za zunanjo politiko, ne za mednarodne finance in druga važna državna vprašanja, ker vsa ta vprašanja je reševalo po svoje avstrijsko plemstvo. Za paralelke v Celju, za najprimitivnejše jezikovne pravice, samo za take stvari, ki se nam zde danes malenkostne, se je mogel in smel boriti slovenski poslanec. Danes je vse to drugače in na poslancu je velikanska odgovornost.

Govornik nato omenja, da bi se moral udeležiti balkanske konference, ki se je tu dni vršila v Carigradu, ker je bil on v Jugoslaviji na čelu gibanja za balkansko federacijo. Ali zdi se mu, da so sedaj volitve važnejše. Nato je prešel na notranjo politiko in omenil, da je on že leta 1916 sestavil načrt, po katerem bi se morala Jugoslavija razdeliti na banovine. Že v svoji knjigi »Pobedna Jugoslavija« pa je povdarjal, da bi se morala ustanoviti za večja okrožja, kakor mariborsko, v okviru banovin posebne županije.

Govornik je povdarjal važnost rešitve agrarnega vprašanja, ki se mora rešiti po načelu gospodarske solidarnosti in harmonije med sloji. Zlasti pa je potrebna ustanovitev kmetijskih zbornic. Na ta način bi bilo mogoče kmetu izdatno pomagati, ker danes kmet silno trpi vsled nizkih cen. Kupna sila kmetijskih slojev je silno padla. V bogati Ameriki pride na osebo dohodek v znesku 3313 Din, v Jugoslaviji pa samo 343 Din, torej skoraj 10-krat manj. Klub bogastvu Amerike je vendar to razmerje za Jugoslavijo dosti preneugodno.

Največje važnosti je tudi vprašanje znižanja sladkornih cen. Ni treba, da bi se odpravila ali znižala državna trošarina, vseeno pa bi se dala doseči mnogo nižja cena za sladkor. Vpeljati bi se moral državni monopol sladkorja, ki bi donesel državi silne dohodke, a obenem bi pa padla cena sladkorju.

Jugoslovanska vlada se je odločila za volilni sistem po srezih. Mesto vezanih list naj ima ljudstvo priliko, da s sreskimi kandidaturami dobi zastopnike, ki najbolj odgovarjajo njegovim interesom. Zato se naj tudi sreski kandidati izbirajo predvsem iz vrst domolincev.

Nobenega dvoma ni, da bo volilna udeležba v vsej Vojvodini, Bosni, Dalmaciji, pa tudi na Hrvaškem, velika. Slabo bo za Slovence, če bodo Slovenci edini, ki bi se v malem številu udeležili volitev. Prav nič slovensko ni, se po staviti za peč in križanih rok čakati na bodočnost. Aktivnost in udeleževanje, to je črta slovenskega značaja in to je v direktnem na sprotju z abstinenco. Prepričan je, da bodo zlasti v tukajšnjem obmejnem kraju volilci prav razumeli svojo nalogo in se polnoštevilno udeležili volitev in s tem krepko sodelovali pri konsolidaciji velike Jugoslavije.

Po živahnem odobnavanju je govoril še namestnik kandidata slovenjgraški župan doktor Bratkovič. Povdarjal je važnost trenutka, ki ga preživljamo. Treba je, da gremo vsi brez izjeme na volišče in da glasujemo za pozitivno delo. Kdor ne voli 8. novembra, je suha veja

in človek, ki se je odrekel svojim političnim pravicam. Koncem govora je bila sprejeta pozdravna brzojavka predsedniku vlade in nosilcu državne liste g. Petru Zivkoviću.

Tudi prejšnji teden se je vršilo več pripravljalnih volilnih sestankov, ki so vsi pokazali, da je slovenjgraški okraj čvrsto v jugoslovanski narodni fronti.

Krasno uspela shoda kandidata Kruleja

Sevnica, 26. oktobra.

V nedeljo popoldne je imel naš kandidat Krulej volilni shod v Blanci, katerega se je udeležilo veliko število samih kmetov. Njegov program je bil od vseh soglasno pozdravljen. Po končanem govoru kandidata ni bilo navdušenju konca. Zvečer je imel g. Krulej krasno uspel shod v Sevnici. Dvorana pri Cimprški Rudolfu je bila nabito polna zastopnikov raznih slojev. Ko je pa kandidat Krulej obrazložil svoj delovni program, so za njim nastopili razni govorniki, ki so brez izjeme odobraval kandidatu govornik in se izrekli za njegovo kandidaturu. Zlasti so pozdravljali vsi, ker je bil govor inž. Kruleja čisto stvaren in v popolnem soglasju z načeli, kakor jih zahteva prava jugoslovanska politika. To je treba tu še posebej povdariti, ker so nekateri ljudje, ki kar nočejo razumeti, da z izigravanjem enega stanu proti drugemu ni mogoče doseči harmoniziranega sodelovanja med stanoviti. To pa je danes osnova državne politike in po tem se ima ravnati vsak. Nobena izjema v tem pogledu ni dopustna!

Med nami

Pod tem naslovom objavlja beogradska »Politika« zanimive članke. V včerajšnji številki čitamo približno n. pr. tole:

Neka trgovina v Subotici je poslala okrožnice v madžarski celo takim, ki s tem jezikom nimajo nobenega opravka. To je vredno vsega obsojanja. Se bolj neverjetno se pa zdi, da je dobil neki predsednik nekega prostovoljnega gasilnega društva v Vojvodini okrožnico Strojnih tovarov in livaren d. d. iz Ljubljane, pisano v madžarsčini. V tej okrožnici podjetje priporoča svoje gasilske priprave in priprave med drugim, da tovarna izdeluje z domačim materialom in domačo delavno močjo že od leta 1878 vse gasilske aparate in priprave itd. Če se priporoča naš domači izdelek v kraju, kjer je vse še pod Madžari govorilo srbski ali je dovoljeno, da se podjetje toliko spozabi, da priporoči spise v tujem jeziku. Ali ni to vrhunec vse predrznosti.

Načrt jugoslovanskega poljedelca za pobijanje brezposelnosti

V nedeljo je predložil poljedelec Miloš Prković zagrebškemu američkemu konzulatu načrt za najbolj uspešno pobijanje brezposelnosti na svetu. Bogati American Henry Debetry je namreč razpisal nagrado 500.000 dolarjev za tiste, ki bi napravil najboljši načrt za pobijanje brezposelnosti. Prković je prvi Jugoslovian, ki se je s svojim načrtom potegnil za to nagrado. Ameriški konzulat v Zagrebu mu je obljubil, da bo njegove načrte poslal na pristojno mesto v Združenih državah.

Proslava osvobođenja v Kranju

Preteklo soboto zvečer so proslavila društva Sokol, Češkoslovaška-jugoslovanska liga in Češka beseda proslavo osvobođenja jugoslovanskega in Češkoslovaškega naroda. V imenu teh društev je pozdravil občinstvo br. profesor dr. Simon Dolar, br. Vofača pa je izčrpno očrtal zgodovinski pomen osvobođenja. Sokolski pevski zbor je zapel nekaj pesmi, ugajala je posebno »Šel sem po zelenem travniku« s solom g. Metoda Mayrja. Odlične so bile tudi orkestrske točke.

Clara Viebig:

Babja vas

Roman iz Eifela

S čemernim obrazom je stal za sobnimi vrati in ji sledil z očmi. Nič več ni plesal, in ko je prevpil godbo posebno živ smeh, je naenkrat pustil z naglo kretnjo svojo plesalko, katero je prej vrtil, kljub svoji pohabljeni nogi, z veliko spretnostjo.

Može so plesali s cigaro v ustih, puhajoč dim čez rame plesalke; skozi neprodiren dim so vrtali Petrovi pogledi — kje je ona? S kom pleše?

Pravkar jo vrti fant, kateremu je prej pritisnila za ušnico, da se je poznalo vseh pet prstov; Petru se je zdelo, da se ga privija posebno tesno, kot bi ji fant šepetal nekaj zaljubljenega v uho.

Z enim skokom je skočil proti njima, na desno in levo deleč udarce. Zdaj je bil pri njih. »Pazi Luca,« je zakričal pol proseče, pol jezno, »ne pleši preveč, sicer bo upil naš Jožek vso noč!«

»Naj vpije,« se mu je zasmejala in plesala dalje. Ni se zmenila zanj.

Obupan je stopil pred hišo, nič več ni mogel gledati, kar se je godilo notri.

Na vogelnem kamnu je sedela stara ženska s krepko zavitim otrokom v naročju.

»Ali je še ne bo?« je zakričala na Mofferta. »Otrok je že popolnoma moder od kričanja!«

Sklonil se je čez cvileči sveženj. Šesttedensko dete je imelo zaprte oči, toda usteca so bila željno odprta, vedno bolj jadikujoči glasovi so prihajali iz njih.

Mračno je zrl oč na objokani obraz, počasi se je vrnil, zatopljen v misli, h gostilniškimi vratom. Poslal je v sobo dečka. »Reci Luciji Moffert, da naj pride malo ven. Toda ne povej ji kdo pošilja ponjo,« mu je zabčal. »Reci, da se mudi!«

Prišla je z razgretimi lici, težko sopeč, z valujočimi prsi in razprtimi ustnicami. Radovedno se je ozirala okrog.

»Ti —?! Kaj hočeš?« je vprašala začudeno moža.

»Naš Jožek,« ji je samo odgovoril očitačoče in pokazal s prstom proti oglu. Žalostno vpitje se je čulo od tam.

»Ježeš, naš Jožek! Tega sem pa res popolnoma pozabila! Moj ubogi Jožek!« Gospa Lucija je strgala stari ženski iz naročja sveženj, ga zibala sem ter tje, se vsedla nato na kamen, odpela moderček in položila otroka na polna prsa.

Lačni Jožek je obmolnil; ona pa je naslonila glavo ob hišno steno. Z napetimi nosnicami je prisluškovala zamaknjeno težko dihanje, s polzaprtimi vekami, godbi na plesišču.

Bilo še ni dovolj temno, Peter je videl, kako se je belila bela koža, ki je bila tako voljna in žametna, kot koža mlade mačke.

Nežno je zamrmral: »Luca, pleši enkrat z menoj!« »Rada, rada,« je zasopetala, odprla oči in ga globoko

pogledala.

»Luca — ženska — jaz — jaz sem kar neumen nate,« je bruhnilo med stisnjenimi zobmi iz njega. »Reci mi, da me imaš še rada — Luca, reci!« Njegov nezaupen pogled se je vračal od nje k vratom od gostilne in spet nazaj.

Zasmejala se je tako od srca, da je zastokal otrok. »Kh — kh — hahaha!«

»Ne smej se!« Udaril je z nogo ob tla in jo pogledal od zdolaj navzgor z nasršenimi obrvmi.

»Ježeš Marija, Kakšen obraz pa delaš?« je rekla veselo. »Peterček, jaz sem tako dobre volje! Ti mi vendar ne boš pokvaril veselja? Peterček!« Stegnila je roko in ga potegnila k sebi, njene oči so prosile: »Ne bodi no tak, Peterček, samo malo spremembe je treba. Saj bom plesala tudi s Teboj!«

»Torej pojdi,« je silil »pojdi!«

Ni ji pustil več časa; smeje je potisnila starki otroka v roke, zapela moderček, stresla krila in se obesila na možovo roko.

Močno se je že nočilo. Še vedno so hiteli v gostilno ljudje; med poznimi sta bila tudi Lovrenc in njegova zaročenka, ki sta bila danes oklicana enkrat za trikrat.

Barbka je izgledala objokana, toda vendar dobre volje, fant je bil manj dobre volje, zavarovan z neko brezbrizno odločnostjo. Imela sta danes težko stališče, vse popoldne sta morala prosjčiti pri starem Schneiderju za kamro pri hlevu; tam naj bi stanovala mlada žena, kadar bo mož spet čez hribe.

Jz Dravske banovine

d Ban Dravske banovine dr. Drago Marušić
danes ne bo sprejemal strank, ker je službeno
zadržan.

d Opozorilo. Vsi oni, ki se pečajo s prodajo
cvetja, šopkov in vencev kjerkoli v dravski
banovini, pa nimajo za to potrebnega obrtnega
lista, se opozarjajo, da jih bo Zadruga trgov-
skih vrtnarjev v Ljubljani v zaščito svojih čla-
nov ovadila pristojni obrtni oblasti, da kazens-
ko postopa proti njim v smislu določil obrt-
nega zakona. 2314

d Zaradi grozne suše je zavladala v nekaterih
delih naše države silna beda. Krajevni odbor
Rdečega križa in mestno načelstvo v Ptuj sta
pričela zato z nabiralno akcijo za pasivne kraje.
Da rešimo siromake popolne propasti, pozivamo
in prosimo vse in vsakogar, da nabiralce ne
odslovijo in da prispevajo po svoji moči. Spo-
mnijo se naj na izrek: »Danes jaz, tebi, jutri
ti meni!«

**Obledela obleke barva v različnih bar-
vah in pisira tovarna Jos. Reich. 398-2**

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal v
Ljubljani barometer 748,6, termometer 13,6,
relativna vlaga 94%, tiho, oblačnost 9, dež
(5,6 mm). V Mariboru je kazal barometer 752,4,
termometer 7,3, relativna vlaga 96%, smer ve-
tra NW4, oblačnost 10, dež (3,1 mm). Vsa
opazovanja ob 7. uri zjutraj. Najvišja tempera-
tura je bila včeraj v Ljubljani 15,2 (13,4),
v Mariboru 15,6 (6,7), Zagrebu 20,4 (10,6),
Beogradu 24,6 (16,2), Sarajevu 20,8 (16,7),
Skoplju 21,3 (8,6), Splitu 17,6 (15,5) in Rabu
18 (15,2). V oklepajih je označena najnižja
temperatura.

d S koli so ga pretepli. Hladnik Miha, sin
užitkarja iz Zage nad Kamnikom se je vračal
okoli 23. proti domu. V hosti nad Kamnikom
je zašel med pretepačice se kmečke fante. V
temi so se najbrže zmotili in navalili na Hlad-
nika ter ga poškodovali na glavi in po rebrih.
Prepeljati so ga morali v ljubljansko bolniš-
nico.

Snežne čevlje in galoše

sprejema v popravilo 2307

M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra 6

Ljubljana

Torek, 27. oktobra 1931.: Frumencij. Pravo-
slavni, 14. oktobra: Pr. M. Par.

Nočno službo imata lekarni Sušnik na
Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski
cesti.

■ Klub jugoslovanskih primorskih akademi-
kov vabi vse svoje člane, da se udeležijo čla-
nskega sestanka, ki bo danes ob 20 v klubovih
prostorih — hotel Tivoli, II. nadstropje, soba
št. 25. Odbor.

■ Uspeh Jakčeve razstave. Božidar Jakac je
imel s svojo razstavo »Amerika« izredno lep
uspeh. Ogledalo si jo je okoli 3000 ljudi, prodal
je pa 45 slik. V nedeljo dopoldne je imel slikar
zadnje vodstvo po razstavi. Ljudi je bilo okoli
100, ki so z zanimanjem sledili Jakčevim bese-
dam.

■ Redna predavanja Sadržarskega in vrtnar-
skega društva v Ljubljani se prične v sredo
28. t. m. ob 19. s predavanjem nadzornika g.
Josipa Streklja o delu na vrtu v jeseni in o
pripravi vrta za pomlad. Kakor vsa ta pred-
avanja, ki bodo vsako sredo ob 19 tako je tudi
to predavanje v predavalnici mineraloškega in-
stitutu na univerzi. Vstop je članom in nečla-
nom brezplačen.

■ Propagandno društvo v Ljubljani pozivlja
vse udeležence, ki so sodelovali v narodnih
nošah na »gorenski svatbi« v Beogradu na
sestanku danes zvečer v dvorani Uniona.

■ MOTOH kava dnevno sveža! Kličite tele-
fon 25—77. 1470

■ Smuči vseh vrst in kvalitet z vsemi pri-
tiklinami kupite najceneje pri »Jugosport« r. z.
z o. z. v Ljubljani, Miklošičeva c. 34 (preje Raz-
berger). 1436

Advokat dr. Josip Klepec

je preselil svojo pisarno v no-
vo palačo »Grafike« vogal
Miklošičeve-Masarykove c. 14

■ Prosvetno društvo »Tabor« — mandolini-
stični odsek. Vabimo vse rojake in prijatelje, ki
imajo veselje in bi radi sodelovali v odseku,
da se prijavijo v društvenem lokalu v hotelu
Tivoli ob četrtkih od 20. dalje, ali pa pri man-
dolinističnih vajah ob torkih, sredah in sobo-
tah ob 20. v gostilni »Pri sodku« na Zabajaku.

■ Belokrajinci! Odbor za pomoč po suši pri-
adeti kmetijam v Beli krajini sklicuje v
sredo 28. t. m. ob 20. svoj redni sestanek
hotelu Bellevue. Rojaki, zavedajte se svoje dolž-
nosti! Na svidenje!

■ 18 voznik je opravila včeraj rešilna postaja.
Zanimivo je, da so bile vse vožnje brez uspeha.
Kajti ljudje, ki so najpreje klicali po rešilni
voz, so se kasneje premislili in voz je moral
zopet odpeljati prazen v garažo.

Maribor

m Podban gospod dr. Pirkmajer v Mariboru.
V soboto je prisel semkaj gospod podban Drav-
ske banovine dr. Otmir Pirkmajer. Udeležil se
je v Limbušu pogreba pokojnega Srečka Ro-
biča. Iz Maribora je odpotoval v nedeljo.

m Obisk podkonzula Cihelke v Mariboru. Če-
škoslovaški podkonzul v Ljubljani g. Cihelka je
prisel v Maribor že v soboto popoldne in si
ogledal vse mestne zanimivosti. O Mariboru se
je izrazil zelo pohvalno. Zvečer se je sestal v
Grajski kleti z odborom JČ Lige in Češkega
kluba, v nedeljo pa je prisostvoval proslavam.

m Češkoslovaška slavnost v Narodnem domu.
V nedeljo popoldne je priredil tukajšnji Češki
klub v Narodnem domu posebno interno pro-
slavo češkoslovaškega državnega praznika. Slav-
nost je imela približno isti program kot do-
poldanska v »Unionu«. Nagovor je imel pred-
sednik kluba g. Franjo Bureš. Udeležila sta se
je tudi ljubljanski podkonzul CSR g. Cihelka in
predsednik tukajšnje JČ Lige g. dr. Avg. Reis-
man. Češki učitelj g. Drly je predaval o Karlu
Havlíčku, sledile so še razne deklamacije.

m Češkoslovaški državni praznik v radiu. V
sredo 28. t. m. bo v Češkem Brodu na Češko-
slovaškem otvorjena nova oddajna radio-postaja,
močna 120 kv., ki bo 27. in 28. t. m. oddajala
spored proslave državnega praznika.

m Mariborska škofa češkoslovaški proslavi.
Naša škofa, knezoškof dr. Karlin in pomožni
škof dr. Tomažič, ki sta radi praznika Kri-
stusa kralja bila v nedeljo dopoldne zadržana,
sta poslala JČ Ligi pozdrav in čestitke k pro-
slavi češkoslovaškega državnega praznika.

m Proračun občine Tezno. Predmetna občina
Tezno je te dni sestavila proračunski osnutek
za prihodnje poslovno leto, ki izkazuje 86.033
Din izdatkov. Večina te svote, in sicer 44.864
Din, se bo uporabila za kritje stroškov, ki so
nastali radi povečanja šole.

m Jugoslovanski Sokoli v Svici. Kakor smo
že svoječasno poročali, je bil naš svetovni te-
lovadeč g. Leon Štukelj povabljen na švicar-
ske telovadne tekme, ki bodo te dni v Baslu.
Jugoslovanski sokolski savez je imenoval za de-
legata in referenta pri teh tekmah g. Franja
Mačusa, načelnika Mariborske sokolske župe.

m Železničarski shod. Uduženje jugoslovan-
skih narodnih železničarjev v Mariboru sklicuje
za danes v torek zvečer ob 19. uri v veliki dvor-
ani Narodnega doma važen shod. Vabljeni so
vsi narodni železničarji v Mariboru in okolici.

m Volilni shod na Teznu. Jutri v sredo bo
ob 19. uri v gostilni Selč na Teznu volilni
shod, na katerem bosta govorila sreski kandi-
dat dr. Miloš Vavhnik in njegov namestnik
prof. dr. Maks Kovačič.

m Gospodar poškodovanih dinarja. V Ivanjih
je posestnik O. v jezi tako udaril s kolom po
glavi svojega 50-letnega dinarja Jakoba Mil-
nariča, da so ga morali prepeljati v tukajšnje
bolnišnico.

m O pomenu in značaju razstave, katero je
priredil Maribor na jenskem velesejmu v
Ljubljani in nato v bivši kavarni v parku, sta
pri otvoritvi govorila g. župan dr. Juvan in
g. upravitelj Grčar. Razstava je pokazala vse-
stransko sliko razvoja zlasti povojnega Mari-
bora ter predstavlja v svoji celokupnosti iz-
redno važen zgodovinski dokument za Maribor.
Zato bi bilo več kot škoda, da bi se sedaj z
likvidacijo razstave gradivo razneslo na vse
strani in tako onemogočilo tako tujcu kakor
tudi domačinu vpogled v preteklost in seda-
njost našega mesta. Prepričani smo, da se bo
našel prostor, kjer bo ostala ta razstava traj-
no na vpogled vsakemu interesentu. V nasprotnem
slučaju pa bi Maribor samo posnemal Ma-
riborčana iz časa 1850. Ko je takrat prof. Puff
končal in izdal svojo zgodovino Maribora, je
občina smatrala, da so ji sedaj arhivalije in
zgodovinski predmeti odveč; zato so večino tega
spravili v — Dravo. Isto bi bilo, ako bi se da-
nes razstavljali predmeti raznesli. Zato naj
mestna občina imenuje odbor, ki vzame to
vprašanje v roke, in kateri odbor naj to vpra-
šanje v interesu Maribora tudi reši.

m Priznanje počitniški koloniji na Pohorju.
Na Počitniškem domu kraljice Marije pri Sv.
Martinu na Pohorju je lani in letos letovalo
večje število slabotnih slovenskih otrok izven
jugoslovanskih državnih meja. Ti otroci so se
na zelenem Pohorju izredno dobro počutili in
okrepili, kajti skoro vsi so pridobili na ape-
titu in teži, nekateri v teku enega meseca po
4 do 6 kg. Društveni odbor je prejel od on-
stran meje zahvalo, ki slove med drugim sle-
deče: »Kakor so se minulega leta otroci zdravi
in zadovoljni vrnili s počitnice na lepem Po-
horju, tako so tudi letos prišli k svojim star-
šem polni pohvale in zadovoljstva s prizade-
vanjem, katero jim je vse osebe tam izkazalo.«

m Poroka. Poročila sta se v soboto g. Tone
Križman, posestnik in znan narodni delavec v
Guštanju in gđc. Mica Sperlingova, tukajšnja
bančna uradnica. Mlademu paru obilo sreče!

m Smrti. Pretekli teden so v Mariboru umrli:
Magdalena Cimprčeva, hči posestnika, 22 let
stara; Marija Novakova, žena železničarja, 67
let; Marija Ravnikarjeva, zasebnica, 54 let; Ru-
pert Crnčič, kontrolor drž. žel., 44 let; Anton
Mihelak, delavec, 67 let; Leopoldina Domini-
kova, žena kleparja, 54 let; Terezija Sovičeva,
branjevka, 49 let; Konrad Fras, mesarski po-
močnik, 18 let; Lovrenc Lavrič, tovarnar, 66
let; Srečko Robič, veleposestnik, 49 let; Adela
Ipavčeva, vdova po odvetniku, 81 let; Marija
Jurčeva, žena mizarja, 50 let; Franc Klaneček,
čuvaj v parku, 54 let; Franjo Lah, trgovec, 42
let; Angela Augustinova, hči vinarja, 5 let in
Stanislava Brumčeva, hči postrežnice, 5 tednov.
Naj v miru počivajo!

m Smrt trgovca. V nekem graškem sanatoriju
je včeraj v 26. letu starosti umrl tukajšnji tr-
govec Alojz Tüfer. Prepeljan bo v Maribor, kjer
bo pogreb jutri popoldne ob 16. uri. Blag mu
spomin!

m Slovenski film. Prihodnji mesec bo tukajš-
nja Prosvetna zveza predvajala v Grajskem
kinu prvi slovenski film »V kraljestvu Zlato-
roga«.

m Kinematografi. Grajski kino igra od dan-
es dalje: »Mamselle Nitouche«. — Kino Union
pa: »V tajni službi«.

m Beračenje otrok. Državna krajevna zaščita
dece in mladine v Mariboru opozarja javnost
na otroke nekega A. iz bližnje Kamnice, ki
večkrat beračijo po mestu, čeprav jim to ni
potrebno. Starši so sami navadili otroke mo-
ledovati po cestah in ulicah, zato se napro-
šajo vsi, kjer bi se pojavili, da jih naženejo ali
pa izroče oblasti.

m Nesreča v Hočah. V nedeljo se je pri delu
vsekal s sekuro v levo roko 53-letni Ivan Lavren-
čič iz Zimice pri Hočah. Moral je v tukajšnje
bolnišnico.

m Pretep. Včeraj kmalu po polnoči je nastal
v Hočah prepir in pretep, v katerem je bil
22-letni natak Viljem Bürger zaboden z no-
žem v roko. Prvo pomoč so mu nudili na tu-
kajšnji reševalni postaji.

m Spodaj med svakoma. Pri Sv. Juriju ob
Pesnici je v prepiru in v pretepu svak težko
poškodoval posestnika Antona Šerbinka. Ra-
njeneč se leči v tukajšnji bolnišnici.

m Zopet nož v prsih. V Zrkovcih se je včeraj
po nesreči zabodel z nožem v prsa 29-letni Jo-
sip Farič. Prepeljali so ga v bolnišnico.

m Tatvina kolesa. Mehaniku Francu Lešniku
je izginilo iz šolske veže v Samostanski ulici
1200 Din vredno kolo znamke »Peugeot«.

m Tatvina kokoši. V Fochovi ulici je nezna-
nec ukradel v nedeljo zvečer Jakubu Zagarju
iz zaklenjenega kurnika 6 kokoši. Tatvine je
osumljena neka Pobrežanka.

m Aretacije. V nedeljo iz včeraj zjutraj so
bili v Mariboru aretirani: Jakob A. in Anton
J. radi razgrajanja ter 16-letni brezposelni briv-
ski pomočnik Franc H., ki je vlomil v neko
stanovanje v Cankarjevi ulici. Bil je zasačen
še preden je mogel kaj ukrasti.

Odkritje zločina

Na Šentpeterskem otoku na Dravi so našli
naplavljen truplo novorojenčka. Komisija je
ugotovila, da je bilo dete umorjeno. Policija in
orožništva sta uvedba najstrožjo preiskavo, ki
pa doslej še ni privedla do uspeha.

Celje

* Pomagajmo ubogim otrokom. Celjska dr-
žavna krajevna zaščita dece in mladine je skle-
nila na svoji zadnji odborovi seji, da se tudi
letos priredi božičnica za najrevnejše otroke v
mestu in bližnji okolici. Ker je društvena bla-
gajna skoraj prazna, se obrača odbor na mest-
no in okoliško občino, denarne zavode in pre-
možnejše sloje za dobrohotno pomoč. Hvaležno
se bo sprejel vsak, tudi najmanjši dar. Ker je
huda sila za denar, so se odločile gospe, da
bodo same šivale perilo in obleke za uboge
otroke iz blaga, ki ga bodo darovale v ta na-
men tukajšnje trgovine. G. trgovce pa iskreno
prosimo, pomagajte tudi tokrat zaščititi in po-
klonite dar gospema, ki bodo še ta teden po-
birale za božičnico, to pa zato, da se pridobi
časa za šivanje. Za to zbirko sta se pri odbo-
rovi seji prostovoljno prijavili gospe dr. Ka-
lanova in Logarjeva. Vas vse, ki ste blagega
srca in darežljivih rok pa prosimo, pomagajte,
in naklonite označenima gospema čim večjih
darov v božično veselje naši ubogi šolski deci!

* Uradni dan Zbornice TOI v Ljubljani za
Celje in celjsko okolico bo v torek 3. novem-
bra od 8. do 12. v posvetovalnici Gremija
trgovcev v Celju, Razlagova ulica št. 8, pri-
tličje levo. Stranke, ki želijo kak nasvet v
zadevah, ki jih zastopa zbornica, naj se v tem
času oglašajo.

* Pri sv. Jožefu nad Celjem se je vršila v
nedeljo zahvalna nedelja. Ob tej priliki se je
prečital seznam darov, višina zneska posamez-
nih vasi v celjski fari, kjer so prejšnji teden
vaški župani pobirali v zahvalo dobre letine in
varovanja toče. Pri tej cerkvi se daruje čez leto
po ena sv. maša na teden v ta namen. Daro-
vanje po vaseh je v navadi že več desetletij.

* Smrtna kosa. V ponedeljek zjutraj je na
Bregu v uli, kjer stanujejo delavci stavbene
družbe »Obnova«, ki dela cesto na Bregu, umrl
zadet od kapi 47letni delavec Borovščak
Josip. V nedeljo zvečer je bil še zdrav, v po-
nedeljek zjutraj pa so ga našli njegovi tova-
riši mrtvega. — V javni bolnici sta v nedeljo
25. t. m. umrli 41letni delavec Verhnik
Ernest, stanujoč na Sodnijski stezi št. 3 ter
51letni posestnik Skutnik Mihael z Velike
Ravni pri Novi cerkvi.

* Opozorilo gostilničarjem. V četrtek 29. ter
v petek 30. t. m. bodo prihajali v Celje re-
kruti, ki se bodo zbirali na komandi vojnega
okrožja, odkoder se potem odpeljejo v svoje
komande. Gostilničarji se opozarjajo, da je
prepovedano točiti alkoholne pijače rekrutom
ter njih spremljevalcem.

* Redek lovski plen. Vrtnar v Celju g. Av-
gust Gradšer je v nedeljo 25. t. m. na lovu
v Petrovčah ustrelil belega fazana. V naših
krajih je beli fazan zelo redek.

* Sprememba dimnikarskih okolišev. Banska
uprava je odredila, da se pred kratkim izvr-
šena razdelitev mesta ter celjskega in gornje-
grajskega sresa na dimnikarske ometalne okoli-
še spremeni in ta upravna področja razdeli
na šest dimnikarskih ometalnih okolišev.

* Pes se je zatekel. V pekarno Kohne v
Gaberju, Lastni dom, se je zatekel velik novo-
fundlandec brez nagobčnika in znamke. Last-
nik ga dobi tam.

* V okoliški občini bodo tri volišča. Ker se
je število prebivalstva v okoliški občini v
zadnjih letih zelo pomnožilo, bodo v okoliški
občini tri volišča. Poleg dosedanjih v občinski
hiši na Bregu ter v občinski hiši v Gaberju bo
tretje volišče na Lavi v trgovini Karlovšek.

* Nezgoda otroka. 4letna hčerka malega po-
sestnika na Pustem polju pri Gornjem gradu
Petrin Franciška je 25. t. m. padla s klopi in
si zlomila desno nogo. Otroka so oddali v
celjsko bolnišnico.

* Aretacija. V nedeljo zjutraj je bila 40-
letna Marija J. iz Mozirja aretirana radi nedo-
voljenega povratka v mesto Celje. Izročili so jo
okrajnemu sodišču.

* Zetje so kradli s njive. V sredini prejšnjega
tedna je ugotovil posestnik Franc Trupej, p. d.
Loka iz Babnega pri Celju, da mu je ponoči

tat porezal okoli 30 glav zelja. Iz gostilne g.
Janiča so takoj telefonirali po orožnika. Pot, ki
jo je hodil tat, je šla okoli vasi po travnikih.
Pred hišo delavca N. Z. je ležala ena zeljna
glava, na podstrešju hiše pa ostale. Tako je bila
ta tatvina po zaslugi vrlih orožnikov takoj od-
krita.

Ptuj

p Volilni shod. V soboto 24. t. m. ob 20. uri
se je vršil dobro obiskan volilni shod v posve-
tovalni dvorani mestnega magistrata. Zborova-
nje je otvoril dr. Salamon, pozdravil navzoče in
se zahvalil za obilo udeležbo. Podelil je besedo
sreskemu kandidatu Petovarju, ki je v dobro
osnovanem govoru označil današnji gospodarski
položaj v naši državi. Razvil je svoj program in
končno apeliral na zborovalce, da se udeležijo
polnoštevilo volitev 8. novembra, kar je v
interesu države in prebivalstva. Njegov govor so
zborovalci z burnim aplavzom odobrili. Govorila
sta še odvetnika dr. Salamon in dr. Šercar, ki
sta istotako povdarjala, da je udeležba pri vo-
litvah nujno potrebna tako iz gospodarskega,
kakor iz zunanje-političnega razloga.

p Sprememba na mestni občini. Dosedanji žu-
pan Brenčič je razrešen svoje funkcije in ime-
novan za novega župana Ladislav Jerše, davčni
inspektor v pokouju. Posle na mestnem magistra-
tu in v mestnem odboru je prevzel 24. t. m. Pri-
hodnja občinska seja pod novim županom se
vrši 5. novembra t. l. Na dnevnem redu je pro-
račun za bodoče leto.

p Poroka. Poročila sta se dne 24. t. m. v
proštjski cerkvi v Ptuj Herbert Artenjak, teh-
nik v Rogatec, sin tukajšnjega veletrgovca Ar-
tenjaka in Franciška Urban, hči mesarja in
prekajevalca Urbana v Ptuj. Bilo srečno!

p Tedenska služba požarne brambor od 25. t.
m. do 1. novembra t. l. in sicer: Požarna
bramba: Prvi vod, tretja desetica, četovodja
Ernst Dasch, desetnik Janez Merc. Rešilni od-
delek: šofer Damiš, destriki Ljudevit Kropf,
Ernst Regula in Anton Kuhar.

p Nepopolnšljiv razgrajal. Ivan Harmeršek,
pletarski vajenec je v razgrajanju nepopolnšljiv.
Kakor smo se poročali, je bil pri napadu na
stražnika Rupnika soudeležen, kjer je razgra-
jal kakor divji. Radi tega delikta se nahaja v
sodni preiskavi. Toda žila mu ne da miru. Pred
nekaj dnevi se ga je zopet pošteno nasekal,
nato pa razsajal in kričal po ulicah, da je mo-
rala policija intervenirati. Namesto da bi var-
nostnega organa lepo ubogal, ga je še pošteno
opsoval. Seveda mu je bila napovedana areta-
cija, vtkajen je bil v luknjo in ovaden oblasti.

p Iz sodne dvorane. Franc Matjašič, pos. sin
iz Oblakih pri Juršincih je komaj 17 let star,
a vendar je stal 23. t. m. že pred sodnikom.
Obtožnica ga dolži, da se je ob neki priliki
skregal s posestnico Marijo Toplok, jo pošteno
pretepel, vrgel ob tla, segel po nožu in jo
hotel še z nožem obdelati. In ravno v istem
hipu so prihiteli ljudje, ki so slišali krik nap-
dene ter jo rešili iz mučne situacije, sicer bi
je bil huda predla. Sodišče ga je sicer spoznalo
krivim radi nevarne pretnje z nožem, vendar
je bila sodba z ozirom na določila § 28 k. z.,
ker je obtoženec mlajši mladoletnik, zelo mila
in se glasi »z odpuščam na preizkušnjo za dobo
enega leta«. Fant je sodniku obečal, da se po-
boljša in jo urno pobrisal iz sodne dvorane.

Murska Sobota

Nogomet. V nedeljo je odigrala SK Mura
prijateljsko tekmo z SK Suvorom iz Ptuja.
Domačini so zmagali v razmerju 4:3.

Koncert mariborske Glasbene matice. Dne
14. novembra bo priredila Glasbena matica iz
Maribora v Sokolskem domu velik koncert.
Občinstvo že zdaj opozarjamo na to izredno
prireditve.

Prekmurje

Pod vlak se je vrgel. C. Janez iz Fokovec,
čevljarski pomočnik, se je pred kratkim za-
ročil in bil že tudi oklican. Poroka pa se je
baje razdrila in Janez je postal otožen. Prišel
je k bratu krojaču v Mursko Soboto in obupa-
no govoril, da mu ni več mogoče živeti. Brat ga je
tolažil, pa zastonj. Janez je ponoči odšel od
brata proti Bakovecu, kjer je počakal jutranji
vlak. Lokomotiva ga je pa vrgla s tira. Pri
tem pa se je tako potolkel na glavi, da so ga
nezavestnega prepeljali v bolnišnico in je
okrog sedme popoldne izdihnil.

Škocijan

Dve žrtvi jetike. V soboto je umrla Ana Ki-
rar, žena posestnika v Dobruški vasi pri
Škocijanu. Bila je poznana in vneto cerkvena
pevka dolgo let vse do svoje bolezni. Prehla-
dila se je in si nakopala zahrbitno bolezen je-
tiko. Trpela je leto dni in dopolnila 32 let. V
nedeljo pa je jetika zahtevala že drugo žrtev.
Okrog ene ure zjutraj je umrla žena pozna-
nega posestnika v Brinjevcu pri Škocijanu
Reza Mlakarjeva. Bila je vzorna gospodi-
nja in vzgojila šest otrok. Bolehala je nekako
nad leto dni in umrla šele 53 let stara. Obema
naj bo lahko pod domačo rušo. Zaljubljenim
preostanim pa naše iskreno sožalje!

Ceneno meso. Iz težkih skrbí si kmetje po-
magajo s tem, da koljejo pač sami doma in
prodajajo meso. V soboto in nedeljo se je do-
bilo meso v Brinjevcu pri posestniku K. I.,
nadalje v Grmovljah pri A. H. in pri posestniku
I. P. na Slemenu pri Stopnem. Meso so prodaj-
jali po 6 Din kg. Eno pa lahko rečemo: Dobro
in poceni pa jedo sedaj kmetje kakor že dolgo
ne.

Kočevje

Vodni rezervoar. Razni požari so izučili ko-
čevske kmete, da so začeli bolj skrbeti za
vodo po svojih vaseh. Pred nedavnim so zgra-
dili velik vodni rezervoar v Kočevski reki, te
dni pa je bil dogotovljen v Gotenici. Rezer-
voar obsega 46 kub. m in je zelo solidno zgra-
jen, tako da bo lahko v vsakem pogledu služil
prebivalstvu.

Osebnosti. S kočevske gimnazije so pre-
meščeni: profesor Ambrožič v Kranj, sup-
lent Cepuder v Novo mesto in suplent
Kocijan v Mursko Soboto.

Imenovanje. Za banovinskega zdravnika v
Kočevju je bil imenovan tukajšnji zasebni
zdravnik g. dr. Josip Krauland.

Zakaj kandidiram

Izjava uglednega komunalnega politika

Po objavi izjave kulturnega delavca smatramo za najprimernejše, da objavimo izjavo praktičnega političnega delavca. Kajti če je prvi bolj povdarjal idejne razloge, ki so bili vzrok, da je sprejel kandidaturu, bo praktičen politik — in to mora biti vsak dober komunalni politik — pač bolj naglasil praktične razloge. Zato smo se obrnili na ljubljanskega podžupana prof. Evgena Jarca, ki ga danes ceni vsa slovenska prestolnica kot izredno agilnega komunalnega delavca.

Pa še iz drugega razloga objavljamo takoj po izjavi prof. dr. Valentina Rožiča še izjavo prof. Evgena Jarca. Oba sta pripadala svoje dni istemu političnemu krogu, oba sta odlična pristaša katoliškega svetovnega naziranja in zato je vsled posebnih političnih razmer v Sloveniji njih izjava še zlasti pomenljiva. V razgovoru z našim urednikom je podžupan Evgen Jarc označil razloge svoje kandidature tako-le:

Izjava podžupana Jarca

Predvsem moram povdariti eno: Popolnoma se zavedam, da je kandidiranje danes težak in nevhvaležen posel. Težak, ker moramo pričakovati, da se bo vsled triletnega prestanka parlamentarnega življenja z novim parlamentom odprl ventil, iz katerega bo hotelo na mah udariti na dan vse, kar je bilo v tem času zadržano.

Posebej nevhvaležen posel pa je sedaj v dobi težke gospodarske krize. V dobi ugodnega gospodarskega položaja ni na zadnje težko poslancu, da z vsakim zasledenjem prinese svojim volivcem nekaj darov. Zato pa je v času neugodnega ekonomskega položaja tem bolj nujno, da sodelujejo vsi, ki hočejo delati za blagor celote.

Ne prikrivam si pa tudi, da obstoji poleg gospodarske krize še

politična kriza,

od katere pravilne rešitve je naravnost odvisen obstoj države. Baš zato pa, ker gre za obstoj države,

je abstinenca tembolj kvarna

in ne samo za državo, temveč tudi za tiste, ki jo propagirajo. Kajti tudi oni so del države in tudi njim bo slabo, če bo slabo državi.

Pri tej priliki opozarjam na politično nad vse izsolane Angleže, ki se vedno in v vsakem slučaju ravna po znanemu geslu: *Right or wrong my country*. Kar bi se reklo: Prav ali neprav — tega nočem preiskovati — ali moja domovina jel!

Prav v smislu tega gesla je MacDonald razbil svojo delavsko stranko in se pridružil vsenarodni stranki, ko je videl, da je država v ekonomski nevarnosti. In za našo državo je nastala prav ista nevarnost.

A odločil sem se za prevzem kandidature tudi kot katolik.

Stališče katolika v državi

bi moralo biti vedno pozitivno in konstruktivno, razven kadar bi šlo za kulturni boj. Da bi pa danes le od daleč grozil kulturni boj, pač nihče ne more trditi.

Rečeno pa je tudi, da **daj Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega.**

Vzrok več, da sem se z lahko vestjo odločil za prevzem kandidature.

Kakor sem že omenil, bo treba rešiti najtežja gospodarska vprašanja in v ta namen je neobhodno potrebno, da se združijo vse konstruktivne sile. Ni mogoče na drug način rešiti gospodarske krize, ki je svetovnega pomena, a tudi lokalnega značaja.

Zavedam se dobro, da se brez noč ne da nič rešiti. Če v kratkem času pa je mogoče krizo znatno omiliti in doseči mnogo. Sklicujem se tu na zadnjo izjavo svojega prijatelja dr. Rožiča, s katerim sva imela priliko, predno sva se odločila k prevzemu kandidature, da pred najmerodajnejšim forumom izneseva nekaj najnujnejših potreb. Tako sva naglasila nujno potrebo

spremembe kuluka in žitnega zakona

da se tako pomaga slovenskemu kmetu in konsumentu ter težko prizadeti mlinski industriji.

Prepričala sva se, da je to dosegljivo, kakor je tudi izvedljiva boljša organizacija prodaje kmetijskih pridelkov in zlasti izvoza. Tu gre

predvsem za les, živino in prašiče, za stvari, od katerih naravnost odvisi obstoj kmeta.

Pri tej priliki moram z obžalovanjem ugotoviti, da se del našega združništva, čegar denarna moč sloni v prvi vrsti na našem kmetu, ne zaveda važnosti teh vprašanj in jih je pustil čisto nerešena. In vendar so ta vprašanja neprimerno bolj nujna, kakor pa kakršnokoli oddajanje kreditov izven Slovenije.

Kaj je naloga Slovencev

Zdi se, da Slovenci še vedno niso čisto domeni, kaj je njih naloga v naši državi, in da zato tudi še ne vedo, kakšna pozicija jim je namenjena in kakšno vlogo bi mogli doseči. Ali res še nismo nič pozabili in se nič naučili?

Vidovdanska ustava, ki jo je po pravici obsojala bivša SLS, je bila prvi nauk. Če ne bi bilo ob njenem sprejemanju abstinence, bi tudi Vidovdanska ustava bila vsa drugačna.

Padec Korošec-Davidovičeve vlade je bil drugi nauk. Samo abstinenca je vrgla to vlado. In Markov protokol? — Tudi ta je padel samo vsled abstinence. Baš mi Slovenci smo vedno znova spoznali, kako težko nas je zadrževala abstinenca hrvaških strank. In sedaj naj mi ponavljamo napako Hrvatov!

Pa še to bi povedal gospodom, ki širijo propagando za abstinenco danes, ko smo v prehodni dobi v nov parlamentarizem. Baš v prehodni dobi je aktivnost najvažnejša, ker sedaj se polagajo novi temelji. Ali naj se polagajo brez nas in s tem proti nam?

Sicer pa naj si zapomnijo ti gospodje še to: *Primum vivere, dein philosophari*. Najprvo treba živeti, potem filozofirati! V času, ko grozi brezposelnost, ko težka gospodarska kriza grozi vsem, je ta resnica še zlasti jasna.

Ne pozabite pa še to, da je politika umetnost mogočega, da se doseže to, kar je mogoče. Ne klatimo vendar zvezd z neba in ne spodnašamo sami sebi tal, na katerih bi lahko stali trdno.

Na svetu se vse izpreminja in nihče ne more predvideti niti najbližje bodočnosti. Zato pa ne se loviti za praznimi krilaticami, temveč uspehi se dosežejo le z realnim mišljenjem.

Vzglede Ljubljane

Kaj se more doseči z realno politiko, priča najboljše ljubljanska občina, kjer so se vsled složnega dela dosegli veliki uspehi. Občina in zasebniki so investirali težke milijone in ravno vsled teh del je bilo mogoče omiliti brezposelnost in socialno krizo, ki bi sicer nastopila z nevarno ostroto.

Kot trezno misleč človek se v komunalni politiki nisem mogel ravnati po zahtevi svojega bivšega političnega prijatelja, ki mi je dejal: »Mi smo tebe poslali na magistrat, da se boš tam vojskoval, ne pa, da se zvežeš s Pucem!«

Takšnemu navodilu nisem mogel slediti in dobro je, da nisem sledil, ker je baš ta zveza bila za ljubljansko komunalno politiko naravnost prevrten novum, ki je povzročilo in ustvarilo delo, ki jih nihče ne more utajiti.

Ze so znani obrisi gospodarskega programa, ki ga ima rešiti novi parlament. Če se bodo našli v novem parlamentu ljudje, ki bodo imeli smisel in voljo za složno in konstruktivno delo in ki bodo sodelovali pri izgradnji tega programa brez stranskih in brez sebičnih namenov, potem sem prepričan, da bo novi parlament pravi blagoslov za ljudstvo in za državo. Nobenega dvoma ni, da bo to tem bolj doseženo, čim bolj se bo ljudstvo udeležilo volitev in s tem opozorilo poslance, da bo pazno motrilo njih delo.

Program za gospodarski napredek države je postavljen, njegova izvedba se ima pričeti in tu hočem sodelovati in zato kandidiram.

Zadeve kočevske občine

Kočevje, 24. oktobra.

Po rešitvi težkega gmoletnega stanja mestne občine kočevske in ravno tako važnega vprašanja elektrifikacije mesta, je občinski odbor lahko začel podrobnejše delo.

Na včerajšnji seji so bili po izvolitvi dveh odbornikov v odbor za popraviljanje volilnih imenikov najprej izvoljeni razni odseki: odsek za sestavo službene pragmatike mestne občine, finančni, gradbeni in odsek za proučitev elektrifikacijske pogodbe. V slednji odsek so bili voljeni: inž. Stiglic, dr. Lavrič, Ganslmayer, Verdeber, Rom, Betriani. Po likvidaciji kočevskega zdravstvenega okrožja je dala kr. banska uprava poslopje bivše bolnice mestni občini na razpolago. Občinski odbor je sklenil, da se to poslopje proda in izkupiček razdeli med prizadete občine po davčni moči. Odslej bodo v mestu ob ponedeljkih in petkih stalni tržni dnevi, in sicer na prostoru pred gostilno Schleimer, oziroma med lekarno in bivšo Veliko kassarno. Trgovcu Macherju se dovoli postavitev bencinske sesalke pred njegovo trgovino, postreščku Fabjanu pa postavitev ogljnih desk. Glede prošnje nekega avtobusnega podjetnika za podelitev koncesije za prevažanje oseb na progi Kočevje—Kočevska reka—Črnomelj je občinski odbor izrazil mnenje, da ni potrebe za omenjeno progo. Med raznimi nasveti je bil sprejet predlog, da se vsako leto na Vseh svetih položi na pokopališče venec na čast vsem padlim vojniškim žrtvam in da obe pevske društvi zapojeta žalostinke.

Na tajni seji se je večinoma razpravljalo o prošnji za sprejem v kočevsko domovno občino in o ubožnih podporah. Med drugim je bil vpokojen na lastno prošnjo dolgoletni in znani občinski sluga g. Josip Kraker.

Učiteljsko zborovanje sreskega društva v Slovenski Bistrici

Slov. Bistrica, 25. oktobra.

V soboto je imelo gornje učiteljsko društvo po precejšnjem presledku zopet svoje zborovanje in to s precej obširnimi dnevnimi redom, zlasti ker je bilo prvič v tem šolskem letu. Bilo je pa to zborovanje hkratu tudi občni zbor društva, ki je dobilo naziv JUU v Beogradu, sresko društvo Slov. Bistrica.

Po otvoritvenem uvodu je predsednik Miloš Tajnik pozdravil še posebej novodošla člana iz Marenberga Miklavca Franca in Grošl Lidiho ter čestital tovarišici Tončki iz Pohorja; ki se je pred dnevi poročila. Kar nato so se obravnavali številni dopisi, kjer je omeniti zlasti onega glede reorganizacije pevskega zbora. Takoj se je nekaj članov priglasilo za sodelovanje pri novem osrednjem odboru, ki se snuje v Mariboru pod predsedstvom tamkajšnjega učitelja Bratuša. Poročal je potem še o banovinski in državni skupščini, kjer je omenjal vse važnejše dogodke na teh zborovanjih. Povdarjal je, naj se učitelstvo pri vseh naročih poslužuje naše ustanove UGP in je propagiral za mladinski tisk Naš Rod, oziroma za Mladinsko Matico.

Nato je bil občni zbor, kjer so poročali o

minulem delovanju izšpno tajnik Stopar, blagajničarka in knjižničarka Feigl, ki je po vestnem triletnem poslovanju svoje breme izročila drugemu. Po formalni likvidaciji in zopetni ustanovitvi društva so bili izvoljeni v upravni odbor: Miloš Tajnik, za predsednika, Stopar — Kristan za tajnika (namestnika), Rismal za blagajničarko ter Zivko Janko, Logar Franja in Franjo, Vari, Reiser in Štrigl kot odborniki. V nadzornem odboru pa so Feigl Vendramin, Krajnc in Kopriva. Določila se je tudi članarina mesečno po 16 Din, za poročene učitelje pa 9 Din.

Pri slučajnostih se je vzel na znanje predlog tov. Miklavca glede povišic. Zborovanje je bilo prav živahno in dobro obiskano. Pokazalo pa je, da tudi naše učitelstvo že prav občutno tlači kriza. Prvič se je zgodilo, da se od številnih navzočih nihče ni priglasil k skupnemu obedu.

Naj še omenimo, da stopa naše društvo z novim letom v 60. leto, kar se bo slovesno proslavilo 10. aprila 1932. O pripravah za to slavnost se bo razpravljalo že tudi na prihodnjem zborovanju, ki bo meseca decembra na Pragerskem.

—ank—

Mlad tihotapec ustreljen na meji

Tragična usoda žrtve tihotapske strasti

Gornja Radgona, 25. okt.

Suha jesenska letna doba, ko odpada listje in vsa narava tajinstveno šumi, se lažje prikrije in preslepi čujevo stražo. To je zvalo nekaj predznih tihotapev, da poskusijo svojo srečo. V soboto 24. oktobra nekako ob šesti uri zvečer je stražar obmejne čete opazil sedem moških, ki so na skritem terenu, kakih 500 metrov oddaljeno od obmejnega mosta čez Kučnico v Gederovcih, nameravali prekorčiti mejo. Na klic stražara se niso ustavili, nego se spustili v beg. Vojak obmejne čete se je zato poslužil orožja. Ustrelil je za tihotapec dvakrat; krogla je pogodila 22 letnega mladeniča. Žrtev je obležala na mestu, med obmejnima kamnoma številka 80 in 81. To je znana tihotapska pot. Drugi ranjenec je baje z ostalimi pobegnil na avstrijsko ozemlje.

V nedeljo dopoldne je na mesto prišla komisija sreskega načelstva iz Murske Sobotice, in

sicer g. Bratina z zdravnikom dr. Gregorcem; komisije se je udeležil tudi zastopnik avstrijskih oblasti, da ugotove dejanski stan. Ubili tihotapec je bil zadet od zadaj nad kolkom, tako da je krogla izstopila na prsih, iz česar se lahko sklepa, da je bila žrtev pri begu sklonjena k tlom. Pri sebi je imel 100 Din in odrezek pošne nakaznice, glaseče se na ime Marija Zver. Sklepajo, da je žrtev Ivan ali Franc Zver, doma iz Peklenice, v bližini Čakovca v Medjimurju. Spoznal ga je tudi neki orožnik iz Radgone, ki je imel že večkrat z njim opravka. Od ostale družbe so bili štirje baje opaženi v neki gostilni v Zetincih, vendar pa pri sebi niso imeli tihotapske robe. Domnevajo, da so šli šele po robo v Avstrijo.

Nesrečno žrtev tihotapske strasti so odnesli v mrtvašnico in bo pokopana v ponedeljek 26. t. m. na pokopališču v Petajnici-Gederovci.

Ukrepi za razmah tujskega prometa v Kranju

Kranj, 24. oktobra.

Letošnje leto je naša hotelirja z obiskom letoviščarjev niso bili prav nič zadovoljni. Tujcev je bilo malo. Gotovo je, da je kriva tudi gospodarska kriza. Toda le deloma. Pomisliti moramo, da je bil letos na Jezerskem naval letoviščarjev kakor še nikoli. Tujci so se morali vračati domov, ker niso dobili na Jezerskem sob. Vse te letoviščarje bi lahko obdržali v Kranju, če bi bilo za tujski promet smoteno urejeno. Čemu pa imamo dva velika hotela, če ne za tujce?

Treba bo začeti z delom, zlasti s pametno reklamo; ne toliko v tujini kakor pri bratih Srbi in Hrvatih. Upajmo, da bo drugo leto drugače, samo začeti je treba že sedaj v jeseni. Tujski promet pri nas bo gotovo zelo podpiral novi srečni načelnik g. dr. Franc Ogrin, ki je bil dolga leta predsednik kamniškega »Tujskoprometnega društva«.

Po njegovi zaslugi je Kamnik v tujskoprometnem pogledu mnogo pridobil. Bivše društvo za olepšavo Kranja in okolice ter privablitev tujcev se je prekrstilo nedavno v Tujskoprometno društvo v Kranju. Tajništvo novoustanovljenega društva je prevzel g. Kozman, ki je opravljal slično službo že v letovišču Dobrni pri Celju. Seje, ki se je vršila pretekli tork 20. t. m., se je udeležil župan gosp. Ciril Pirc in večina odbornikov. Društvo bo izdalo v svoji režiji lepe razglednice našega mesta in okolice ter informativno brošuro po vzgledu drugih letovišč. Dobilo je tudi stik z občinskimi odborniki, ki so bili izvoljeni. da proučijo vprašanje kopalnice, ki ga bomo začeli graditi prihodnje pomlad (g. Berjak, Košnik in Holcaker). Važno je tudi temeljito zboljšanje ljubljanske ceste od Lenardiča do Prešerna. Tujskoprometnemu društvu želimo mnogo uspehov pri uresničenju vseh teh načrtov.

Zaloga domačega tobaka na podstrešju

Našli so jo orožniki na Vrheh pri nekem prevžitkarju.

Višnja gora, 26. okt.

Pred dnevi je »Jugoslovan« poročal o tihotapskem tobačnem nasadu, katerega so orožniki izsledili v nekem gozdu pri Lučah nad Krko. Sedaj pa izvem, da so orožniki našli tudi tobak, katerega je nekdo na tem kraju sam pridelal, čeprav ima samo država pravico tobak saditi, kupovati in prodajati. Na Vrheh v občini Krka so finančni organi iz Višnjegore našli pri nekem prevžitkarju precejšnjo zalogo tobaka, katerega je možakar sušil na podstrešju. Finančarji so našli več tisoč tobačnih stebel. Možakar se je zagovarjal, da je našel v gozdu pod vasjo ves tobak in da ne ve, žigav je, in kdo ga je sadil. Oblasti so uvedle preiskavo.

Obdolžen umora nosečega dekleta

Pltuj, 26. okt.

Kakor smo že v nedeljo poročali, je bila v soboto v Zetalah najdena dekla Katarina Koreševa z razbito glavo in prepeljana v tukajšnjo bolnico, kjer je umrla, ne da bi se bila zavedla. Ker je bila noseča, je bi uboja osumljen posestnikov sin Ivan, o katerem je bilo znano, da je bil njen ljubimec. Pulk so včeraj orožniki po dvodnevem iskanju izsledili, aretirali in odpeljali v sodne zapore v Rogatcu.

Občni zbor Gledališkega odra v Kranju

V 68. sezoni 31 predstav

Kranj, 24. oktobra.

Preteklo sredo zvečer se je vršil v čitalni. niški dvorani Narodnega doma občni zbor Gledališkega odra Narodne čitalnice v Kranju. Otvoril ga je predsednik ravnatelj Fran Sirc. Spomnil se je pokojne članice Viktorije Gogolove. V pretekli sezoni, ki je že 68., je upriporil marljivo Gledališki oder 37 dramskih predstav, proslavil je 60letnico pisatelja Fr. Finžgarja. Odbor je imel 14 sej in dva sestanka. Že itak lepa odrska knjižnica, večjo ima samo ljubljanska drama, je dobila 17 novih del. Soglasno je bil izvoljen tale odbor: predsednik Sirc Franc, ostali odborniki pa dr. Sajovic, Azman, Figar, Plahuta, Klavara, Luksa, Vran, Reš, Mayr, Kraiger in Slavec. Letošnja sezona bo zelo živahna in bo nudila občinstvu poleg nekaterih resnih stvari tudi mnogo zabavnih.

Čoln se je odtrgal

Čolnar je ženske pomiril in preprečil veliko

Iz Hrastrnika poročajo, da se je v nedeljo odtrgal čoln, katerega ima neki brodnik privezanega na vrvi pod železniško postajo na Savi. Sava je v nedeljo močno narasla in brodar je hotel prepeljati 4 ženske s čolnom na drugi breg. Sredi reke se je čoln odtrgal. Brodnik je imel toljalo prisotnosti, da je ženske pomiril in pripeljal čoln precej nižje k bregu. Tako se je ta nesreča srečno iztekla.

Kranj

Pevcem in godbenikom. Drevi ob 20. ima Sokolski pevski zbor redno vajo. Ker bo pričel študirati nov program, zato vabimo še nove pevke in pevce, da se priklase. — Isto velja tudi za godbenike. Orkestralna vaja bo v sredo ob pol 21. uri.

Pobijanje draginje. Srežki načelnik gosp. dr. Franc Ogrin je izdal za vse hišne posestnike javen poziv, naj znižajo svojim najemnikom najemnino. O svojih ukrepih naj poročajo županstvu najkasneje do ponedeljka 2. novembra. Srežko načelstvo je izdalo velik lepak, ki pojasnjuje vzroke sedanje gospodarske stiske in obenem vzpodbuja vsakega, naj skuša po svojih močeh omiliti krizo na vse načine, posebno pa s pobijanjem draginje in štednjem.

Višnja gora

Zganje so ji odnesli. Letos kuhajo prav pridno povsod zganje. Tudi revna A. Š. je nabrala po gmajnah nekaj brinja in skuhala doma 12 l brinovca. Pred dnevi pa je šla na dnino, in ko se je vrnila, je ugotovila, da ji je neznan tat iz izbe odnesel vseh 12 litrov zganja.

Slaba žetev ajde. Tako slabe letine ajde pri nas že dolgo ni bilo, kakršna je letos. Največ škoda je napravila na ajdi slana. Kmetje bodo pridelali komaj za seme.

Litija

Kapelnštvo gasilske godbe, ki je tako dolgo in uspešno vodil g. Kelemenčič, ki je odšel na novo službeno mesto v Konjice, prevzame kot čujemo naš kaplan g. Vinko Lovšin. Želimo, da bi godba pod njegovim vodstvom še bolj uspevala.

Zračni akrobati so nastopili sedaj že trikrat. Njihovim drznim akrobacijam se divijo vsi. Fantom bi morali kakorkoli pomagati, da bi svojo umetnost mogli pokazati tudi v tujini.

Hranilnica Dravske banovine

Ljubljana — Celje — Maribor

Nalaganje prihrankov na hranilne knjižice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji in popolnoma varno.

Za vloge in vse obveznosti jamči dravska banovina z vsem premoženjem in z vso davčno močjo.

Kriza zaupanja in naši denarni zavodi

Vse mogoče krize se vrstijo v modernem gospodarskem razvoju današnjih dni. Gospodarska kriza, finančna kriza, kriza zaupanja, to so v glavnem tri največje epidemije, ki jih bo gospodarska zgodovina zabeležila s posebnim povdorkom. Že sama beseda posega danes v najzgodnejšo vasico. O nji govorijo bogati in siromašni, o njej pišejo strokovnjaki in laiki.

Beseda kriza je nekdanj prevladovala skoro izključno v zdravilstvu. Zdravniki so ž njjo označevali bolnikovo stanje, pri katerem je bolezen dosegla višek razvoja. To razvode, ali se bo bolnikovo stanje zboljšalo, ali nastopi katastrofa, so označevali z besedo — kriza. Ali se po tej definiciji nahaja svetovna gospodarska in finančna situacija na tem štadiju? To je vprašanje, s katerim se več ali manj ukvarja danes ves svet. Mnenja so si zelo nasprotna, vendar vse izgleda, da še nismo dosegli razvoda, daleč pa od njega tudi nismo.

Vse tri epidemije, ki smo jih zgoraj označili, so prekoračile tudi naše državne meje, dasi ravno vseh treh nismo v enaki meri občutili. Gospodarska kriza je pri nas več ali manj lažje naravi. Naše narodno gospodarstvo bi jo dobro preneslo. Vse drugače pa se je pojavila in se žal še uveljavlja pri nas finančna kriza. Kriza zaupanja pa je dobila tak razmah, da je naravnost ogrozila ves naš narodno gospodarski sestav.

Kriza zaupanja se je pri nas izoblikovala v neki posebni obliki, ki je večkrat teoretično povsem nerazumljiva. Nezaupanje se je pri nas osredotočilo v prvi vrsti napram denarnim zavodom. Če bi tega nezaupanja pri nas ne bilo, bi naše narodno gospodarstvo delovalo potekalo z znatno manjšim trenjem, kakor pa se to v resnici dogaja.

Kje tičijo vzroki tega nenadnega nezaupanja, ki se je s tako strahovito naglico razširilo po vsej državi? Našim denarnim zavodom pač ne moremo očitati, da nimajo solidne podlage. Radi tega je tudi vsako nezaupanje neopravičljivo. Da se je nezaupanje kljub temu pojavilo, je vzrok v psihologiji mase, ki si je pojave v drugih državah, brez vsake kritične razsodnosti po svoje razlagala. Veliki bančni polomi v Avstriji so tudi pri nas sprožili posebne vrste razlaga, čes če propadajo banke drugod, zakaj ne bi propadle lahko tudi pri nas. Razni emigrantski obupanci, zavestni in podzavestni gospodarski zločinci so seveda to okolščino izrabljali v svoje zločinske namene.

Nezaupanje pa se je širilo tudi med vlagatelji samimi. Ti so z veliko silo pritiskali na denarne zavode in zahtevali takojšnje »zavarovanje« svojih vlog z nepremišljenimi dvigi. Seveda so pri tem ogromno oškodovali najprej sebe, s tem, da so naselili raznim spekulantom, ki so jih oropali njihovega težko prihranjenega kapitala; škodovali pa so tudi narodnemu gospodarstvu, ki je radi pomanjkanja sredstev moralo omejiti svojo delavnost.

Velika krivda pa leži tudi na naših denarnih zavodih. V raznih strokovnih listih in tudi v dnevnem časopisu se je s strani strokovno obraženih stalno naglaševalo, naj naše gospodarske institucije že preidejo enkrat iz konservativnega, že zdavno zastarelega naziranja, da se gospodarske ustanove vodijo, kakor pravi Nemci s »Hausverstandom«. Samo zdravi razum ne zadostuje, treba je ta razum vstopiti za gotovo delo. Enkrat smo v »Jugoslovancu« povedali, da je za težko bolezen potreben zdravnik in ne babica.

Zato so bili tudi naši denarni zavodi ob navalu vlagateljev brez glave. Nikjer ni bilo pripravljenosti. Bilančna poročila so bila vedno polna lepih fraz o veliki likviditeti bank, ko pa je nastopil čas likviditeto tudi dejansko pokazati, je vse odpovedalo. Pa tudi za pomirjivost vlagateljev se bančno osebeje ni zanimalo. Koliko vlog bi lahko ostalo nedotaknjenih, če bi posamezni bančni uradniki, po primernih navodilih z dobro besedo pomirjevali duhove. Ze v naprej bi morale banke pripraviti vse materialne in psihološke elemente za pomirjenje dhuov in pobijanje nezaupanja v času panike, katero morajo bančni zavodi vedno in v vsakem času imeti pred očmi.

Selekcija denarnih zavodov, ki so rasli po preobratu pri nas ko gobe po dežju je že davno likvidirana. Imamo samo dobro fundirane zavode, ki zaslužijo polno zaupanje. Nekateri teh zavodov so prestali še vse večje pretresljaje, prestali so vojne vihere. Imamo zavode, ki so ponos našega gospodarskega snovanja. Kako to, da so baš sedaj, radi neke imaginarne povsem neupravičene bojazni, oziroma nepravilnosti izgubili glavo? Nastopili so trenutki ko se naše najboljše denarne institucije nahajajo v kaj kočljivem stanju. Sedaj naj pokažejo svojo strokovno finančno verziranost!

Ta verziranost pa ne sme obstajati v tem, da se dovoljenim kontokorentnim kreditom, meni nič tebi nič izstavijo blanco menice s kratkoročno skadenco. Kadar se nudi kredit se ne sme nikdar izpuščati iz vidika likviditete banke. Zato tudi moderni denarni zavodi svojo kreditno politiko vedno prilagodijo v razmerju vlog. Ali se je pri nas tako postopalo?

Mislimo, da je prišel čas, ko ura ne teče sama po sebi, zato naj naši denarni zavodi vpoštevajo veliko današnjo resnico, da je treba pravih ljudi na prava mesta.

Gospodarske vesti

× Balkanska konferenca v Carigradu. V Carigradu zaseda balkanska konferenca, ki ji prisostvujejo zastopniki vseh bankarskih držav. Konferenca nima niti oficijelnega niti oficijoznega značaja, vendar pa utira pot napotom vseh onih, ki resno stremijo, da zavladna na Balkanu mirno in vzajemno sožitje med posameznimi narodi. Našo državo zastopa v Carigradu g. Jonić. Na dnevnem redu so politična in gospodarska vprašanja. Vprašanja skupne zaštite cereali in tobaka, vprašanja balkanske poštne unije, vprašanja sodelovanja med posameznimi emisijskimi bankami in sličnimi problemi dajejo konferenci posebno važnost. Konferenca bo zasedala kakih deset dni.

× Uvoz perutnine v Avstrijo. Na svojo vlogo za odpravo ovir pri uvozu perutnine v Avstrijo je prešla Zbornica za TOI od kr. poslanstva na Dunaju sporočila, da se tč. 4. zaključnega protokola k postoječemu sporazumu o živalskih kugah med našo državo in republiko Avstrijo v avstrijskem zveznem ministrstvu za poljedelstvo in šumarstvo tolmači tako, da se sme brez dovoljenja uvažati samo živa perutnina, ki je namenjena za takojšnji zakol, ono pa, ki se namerava v avstrijskih pitališčih še pitati, je smatrati za živali, ki so namenjene za posebne gospodarske svrhe in za katere velja določba tč. 3. odst. 2. t. j. posebno dopustilo (Einfuhrerlaubnis).

Dobave.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 29. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg masti za jamske vozčke, 2500 kg bencina, 25000 kg strojnega olja, 100 komadov jeklenih lopat, 30 komadov rudarskih strgulj in 5000 kg tračnikov.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 2. novembra t. l. ponudbe glede dobave 80.000 kg portland-cementa; do 9. novembra t. l. pa glede dobave 400 kg avtoolja. — Direkcija državne železarne Varoš sprejema do 4. novembra t. l. ponudbe glede dobave 6 komadov nepremočljivih dežnih plaščev; do 11. novembra t. l. pa glede dobave 345 m² ksilolitnega poda. —

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 5. novembra t. l. ponudbe glede dobave 100 komadov svedrov za les in 50 komadov rudarskih želez. —

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 5. novembra t. l. ponudbe glede dobave 4 steklenice za kislino, 500 kg belih krp, 500 kg pisanega bombaža za čiščenje strojev, 350 komadov lopat, 430 kg žebeljev, 100 komadov rudarskih kladiv, 200 kg vijakov z maticami, 10.000 kg karbida ter glede dobave krogličnih ležajev. —

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 9. novembra t. l. ponudbe glede dobave naprave za električno žago. —

Direkcija državnih železnic Subotica sprejema do 6. novembra t. l. ponudbe glede dobave skretniških ključavnic. —

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Borzna poročila

dne 26. oktobra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 26. oktobra. Amsterdam 2271.03 do 2077.87, Bruselj 784.29—786.65, Curih 1098.45 do 1101.75, London 216.27—223.77, Newyork 5592.33—5609.33, Pariz 220.65—221.31, Praga 165.86—166.36, Trst 289.07—295.07.

Zagreb, 26. oktobra. Amsterdam 2271.03 do 2277.87, Bruselj 784.29—786.65, London 216.28 do 217.09, Milan 289.07—289.97, Newyork kabel 5603.33—5620.33, Newyork ček 5592.33 do 5609.33, Pariz 220.65—221.31, Praga 165.86 do 166.36, Zürich 1098.45—1101.75.

Beograd, 26. oktobra. Amsterdam 2271.03 do 2277.87, Berlin 1321.50 do 1348.50, Dunaj 738 do 762, Bruselj 784.29—786.65, Curih 1098.45 do 1101.75, London 216.27—223.77, Milan 289.07 do 295.07, Newyork 2292.34—2609.33, Pariz 220.65—221.31, Praga 165.86 do 166.36.

Curih, 26. okt. 9.05, Pariz 20.0887, London 20.025, Newyork 510.12, Bruselj 71.30, Milan 26.55, Madrid 45.60, Amsterdam 206.75, Berlin 118.30, Stockholm 117, Oslo 112, Kopenhagen 112, Sofija 3.70, Praga 15.10, Varšava 57.175, Budimpešta 90.025, Atene 6.50, Carigrad 2.36, Bukarešta 3.04, Helsingsfors 11.19.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 26. oktobra. Drž. papirji: 7% Bler 54, 8% Bler 61. — Banke: Celjska 150, Ljublj. kred. 115, Kred. zav. 195. — Industrija: Vevče 115, Stavbna 40, Ruše 125.

Zagreb, 26. oktobra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 64—65, vojna škoda ar. 290—293 (287 do 292), kasa 290—293, dec. 295—298, 4% agr. obv. 33—36, 7% Bler ar. 57.50—59 (58), kasa 57.50—60, 8% Bler ar. in kasa 65—68, 7% pos. hipot. —, 6% beglučke obv. 43—44 (42 do 46). — Novčani zavodi in industrijska podjetja do nadaljnega ne notirajo.

Žitna tržišča

Budimpešta, 26. oktobra. Tendence: prijazna, Promet: sreden. — Pšenica: dec. 10.84—10.92 (10.83—10.84), marc 11.93—12.05 (11.96—11.98). Rž: dec. 11.65 (11.63—11.65), marc 12.55 do 12.70 (12.67—12.70). — Koruza: maj 13.25 do 13.30 (13.25—13.28).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence neizpremenjeno slaba, promet: 1 vagon jelovih desk, 1 vagon naravnih bukovih plohov, 1 vagon oglja.

Sport

Črn dan za jugoslovanski nogomet

Ljubljana, 26. oktobra.

Pretekla nedelja bo v zgodovini našega nogometa zapisana črno. Naši klubi in naša reprezentančna enajstori so imeli štiri mednarodne nastope — nikjer niso mogli doseči niti polovičnega uspeha.

15.000 gledalcev je prisostvovalo našemu porazu v Poznanju. Zmaga Poljakov je bila povsem zaslužena, čeprav je nekoliko previsoko izražena. V prvem polčasu so bili absolutno nadmočni, pri tem pa so imeli še srečo, da so naleteli na popolnoma nemogočega vratarja. Ze do 24. min. prvega polčasa je Spasić prejel štiri gole. Savezni kapetan je bil prisiljen postaviti po odmoru Čulića, ki je branil odlično. Splošno je prevladovalo mnenje, da bi bil rezultat drugačen ako bi ves čas igral Čulić. Jugoslovani so po odmoru pokazali, da je bila le vratarjeva nespretnost kriva hudemu porazu.

Najboljša v naši enajstori sta bila Tirnanić in Hitrec. Sekulić in Bek slaba. Po odmoru je Bek igral centerfora, Bonatić levo vezovo, Sekulić na krilu, Deškoviću se je vse ponesrečilo, bil je eden od najslabših v moštvu. V krilski vrsti je bil še najboljši Marušić.

Poljaki so bili do 3. minute po odmoru nadmočni in so do tega časa zabil 6 golov, čeprav so oddali samo osem strelav na gol. Nato je prevladovala Jugoslavija, ki pa je naletela v nasprotni obrambi na neprehojen zid. Bonatić in Sekulić sta imela tako odličnega krilca, da sta bila popolnoma onemogočena. Sodnik g. Krist (Čehoslovaška) je sodil brez napake.

Poljaki so tudi na naših tleh odnesli dve zmagi. Poljski klub Garbarnia je v soboto in nedeljo gostoval v Beogradu in obakrat zmagal, proti Sokolu s 2 : 0, proti BSK s 3 : 2. Poljaki so se pokazali najmanjše enakovrednim našim najboljšim. Njihova tehnika in kombina-

cijska igra je sijajna in ni prav nič čudnega, da je Garbarnia na prvem mestu v tabeli.

Cetrti neuspeh nam je priredila Concordia, ki je v Gradcu izgubila proti Grazer Sportklubu s 3 : 4. V prvi polovici so bili domači boljši in vodili s 3 : 1. Po odmoru je predvedla Concordia zelo dobro igro. Pri stanju 3 : 3 je sodnik diktiral proti Concordiji 11 m, katero je dal trikrat ponoviti, dokler ni žoga obtičala v mreži.

Tako smo doživeli štiri poraze, od katerih so bili trije opravičeni.

Bolgarija : Grčija 2 : 1

V nedeljo se je vršila v Sofiji med Bolgarijo in Grčijo tekma za balkanski pokal. Zmagali so Bolgari radi večje odločnosti. Sodnik g. Ružić.

Grki so radi poraza izgubili možnost, da si osvoje prvo mesto, katerega je sedaj definitivno zavzela Romunija in si prvič osvojila balkanski pokal.

Stanje tabele je naslednje:

Romunija	5	4	0	1	22:11	8
Jugoslavija	6	3	0	3	12:9	9
Grčija	5	2	0	3	11:16	4
Bolgarija	6	2	0	4	10:19	4

Jugoslavija je ponudila naši Iliriji dve tekmi v Ljubljani za 31. X. in 1. XI. oziroma 21. in 22. XI. Radi previsokih zahtev bo morala Ilirija najbrže odkloniti.

Sokolstvo

Metodika sokolske vzgoje

Sokolska literatura je zopet obogatela z novo krasno vzgojno knjigo, ki jo je spisal podnačelnik Saveza SKJ br. Miroslav Ambrožič. Knjigo je odobrilo savezno načelnštvo še predno je izšla. Brat Ambrožič nam na zelo razumljiv način opisuje lepoto sokolske misli, pomen sokolske vzgoje, njen vpliv na javna vprašanja, na lepoto posameznika, njegovega telesa, njegove duše. Sledijo krasni sestavki, obsegajoči vse pango telesne vzgoje. Br. Ambrožič je razdelil snov svoje knjige prav srečno in vsestransko primerno. Izvrstna knjiga, ki jih je v naši sokolski literaturi, bo služila vsem bratom prednjakom in tudi prosvetarjem.

Zunanja oprema knjige je prav lična, tisk izredno dovršen, skratka vse priznanje piscu in tiskarni. Knjiga je izšla v založbi Jugoslovanske Sokolske Matice v Ljubljani ter stane 36 Din. Vsem bratom prednjakom in bratskim društvom knjigo prav toplo priporočamo, ker jo bodo lahko vporabljali ne le v tehničnem, ampak tudi v prosvetnem oziru. Naročila sprejema Jugoslovanska Sokolska Matica v Ljubljani, Narodni dom. Istotam se naročata Sokolski koledar in Koledarček za sokolsko mladino.

Prvovrstne vrvi

moivoz, štrange, uizde in vse druge konopne izdelke dobite najceneje v vrvarni

VAJT in drug, d. z o. z.
Ljubljana, Kolodvorska ulica 6

Pisarne

UNIFORME

vseh vrst izdeluje, vse uniformske potrebščine in dežne plašče v zalogi Simon Klimanek, Ljubljana, Selenburgova ul. 6. 2198

Bukova dva
trboveljski premog
pri tt.
KURIVO
LJUBLJANA
Dunajska cesta 33
(na Balkanu)
Telefon št. 34 84

Tri, dvosobne pisarne v palači Ljubljanske kreditne banke na razpolago s 1. novembrom t. l. Reflektanti dobe pojasnila v upravi Ljubljanske kreditne banke. 2310

Nogavice, roka-vice, volna in bombaž
najceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Stavbne nasvete
daje tehnični biro
„Tehna“, Ljubljana,
Mestni trg 25-L. 507

Gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer
Torek, 27. oktobra: Zaprto.
Sreda, 28. oktobra: Brez tretjega, Red D. Premijera.
Četrtek, 29. oktobra: Kralj na Betajnovi, Red A.
Petek, 30. oktobra: Zaprto.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.
Torek, 27. oktobra: Laterna. Proslava češkoslovaškega narodnega praznika. Izven. Globoko znižane, ljudske cene.
Sreda, 28. oktobra: Vojilica z Montmartra, opereta, Red E.
Četrtek, 29. oktobra: Zaprto.
Petek, 30. oktobra: Zaprto.

Sesta dramska premijera letošnje sezone bo v sredo dne 28. t. m. Vprizori se izvirna hrvaška drama v treh dejanjih »Brez tretjega«, ki jo je spisal znani dramski avtor Milan Begović. Krstna predstava te drame, ki obravnava dogodek iz povojne dobe, ko se vrne profesor Marko Barić po 8-letnem vojnem ujetništvu iz Rusije, je bila začetkom meseca oktobra v zagrebškem gledališču ter dosegla naravnost velik uspeh. Na našem odru igra profesorja Barića gospod Levor, njegovo ženo Gigo ga. Mira Danilova. Dejanje se vrši v velikem mestu od 9. zvečer do 3. jutraj. Režija je prof. Sestova. Premijera bo za red D.

Opozorjamo na češkoslovaško proslavo, ki bo drevi v opernem gledališču. Poje se Novakova opera »Laterna« pod taktirko kapelnika Štriftofa. Predstava je izven in velja globoko znižane cene od 30 Din navzdol. Naša dolžnost je, da se udeležimo svečane predstave in tako manifestiramo za znano geslo obeh bratskih narodov: »Zvestoba za zvestobo«. V glavnih vlogah nastopijo gg. Gjurgjenac, Thierryjeva, Kogejeva, gg. Gostič, Kovač, Janko, Rumpel in Zupan. Režija je Krestova.

Vse posetnike našega opernega gledališča opozorjamo, da je uprava na novo preuredila običajne kakor tudi znižane cene za parter in balkon ter lože. Uprava je prepričana, da je s tem ustregla občinstvu in pričakuje zato tudi številnejši poset gledališča.

Repertoar narodnega gledališča v Mariboru

Začetek ob 20. uri.

Torek, 27. oktobra: »Konec poti« Premijera.
Sreda, 28. oktobra: Zaprto.
Četrtek, 29. oktobra: »Mayerling«, Ab. A.
Petek, 30. oktobra: Zaprto.
Sobota, 31. oktobra: »Zemlja smehljaja«, Ab. B.

»Konec poti« na mariborskem odru. Zelo zanimiva bo naslednja letošnja dramska premijera, ki bo v torek, 27. t. m. Uprizorila se bo Šeriffova vojna drama »Konec poti«, ki spada brezdvomno med najslabše tvorbe sodobne vojne dramatike. Vsebinska te drame slika vso grozo svetovne vojne in pretresljivo usodo vanjo pahnjenih življenj. »Konec poti« se godi v zakopu pred St. Quentinom na zapadni fronti in sicer od ponedeljka 18. marca 1918 do četrтка, 21. marca 1918 proti svitu. To dramo so povsod uprizorjali s silnim uspehom in jo je tudi neka angleška družba na svoji turneji po Jugoslaviji uprizorila v Zagrebu. Mariborsko uprizoritev režira g. VI. Škrbinšek, ki igra tudi glavno vlogo, poleg njega pa še nastopijo gg. Grom, P. Kovič, Tomašič, Blaž, Furijan, Gorinšek, Tovornik, Rašberger in Nakrst.

Radio

Ljubljana, torek, 27. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 12.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroški kotiček (radio-tetka). 18.00 Salonski kvintet. 19.00 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina. 19.30 Dr. Fr. Veber: Etika in sociologija evanagelijev. 20.00 Prof. L. André: Uvod v radijsko tehniko. 20.30 Prenos iz Zagreba. 22.30 Čas, dnevne vesti, plošče. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, torek, 27. oktobra. 12.05 Radio orkester. 13.30 Poročila. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne melodije. 17.00 Narodne melodije, harmonika. 18.00 Lahka glasba. 20.00 Plošče. 20.30 Zagreb. 22.00 Kvartet. 22.30 Novice in sport. 22.50 Jazz.

Zagre, torek, 27. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Radio orkester. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Češki večer. Beograd. 22.30 Poročila in vreme. 22.40 Lahka glasba.

Praga, torek, 27. oktobra. 11.00 Plošče. 12.35 Brno. 14.10 Plošče. 15.00 Bratislava. 17.55 Plošče. 19.00 Prenos iz gledališča. 22.20 Lahka glasba.

Ljubljana, sreda, 28. oktobra. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 Gregorič Jože: Kmetski upori, III. del. 19.00 Dr. Nikola Preobrazenski: Ruščina. 19.30 Literarna ura: N. Velikonja: Otroci (S. Šker). 20.00 Glasbeno predavanje, dr. A. Dolinar. 20.30 Večer ruske glasbe (pojejo ga. Stefanija Vukova, sopran, Vladimir Semjonovič Zoltenko, tenor, De Make, bariton, pri klavirju Josip Grbec). 21.15 Salonski kvintet. 22.00 Čas in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sreda, 28. oktobra. 10.00 Solški radio. 10.30 Plošče. 12.05 Radio orkester. 13.30 Poročila. 16.00 Plošče. 17.00 Češke narodne pesmi. 17.30 Radio orkester. 19.30 Predavanje. 20.00 Praga. 22.00 Novice in sport.

Zagreb, sreda, 28. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Poročila. 17.00 Plošče. 19.35 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Praga. 22.00 Poročila in vreme. 22.10 Kino.

Praga, sreda, 28. oktobra. 19.00 Uvod k slavnostnemu večeru. 19.50 Recitacije. 20.00 Prenos koncerta iz Smetanove dvorane.

Službene objave

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E 475/30—38.

2985

Dražbeni oklic.

Dne 21. novembra 1931 ob desetih bo na licu mesta v Senčurju dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Senčur, vl. št. 27, 26, 438, 439, 546, 681.

Cenilna vrednost: 162.063 Din 50 p; vrenost pritlikline: 5710—Din; najmanjši ponudnik: 110.615 Din 12 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Kranj, dne 8. oktobra 1931.

*

E 663/31—8.

2987

Dražbeni oklic.

Dne 23. novembra 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 24 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Stale, vl. št. 23.

Cenilna vrednost: 67.765—Din; najmanjši ponudnik: 45.176 Din 66 par.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Novo mesto, dne 19. oktobra 1931.

*

E 416/31—14.

2993

Dražbeni oklic.

Dne 26. novembra 1931 dopoldne ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 12 dražba nepremičnin: parcela 657/11, njiva, zemljiška knjiga Loče, vl. št. 160.

Cenilna vrednost: 7035-25 Din; najmanjši ponudnik: 4690-85 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Brežice, odd. II., dne 15. oktobra 1931.

*

E IX 2893/31—8.

2992

Dražbeni oklic.

Dne 9. decembra 1931 dopoldne ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Studenci, vl. št. 238.

Cenilna vrednost: 59.240—Din; vrednost pritlikline: 72—Din; najmanjši ponudnik: 39.493 Din 50 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX., dne 9. oktobra 1931.

*

E IX 2661/31—5.

2990

Dražbeni oklic.

Dne 14. decembra 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Slivnica, vl. št. 18 in 164, k. o. Radizel, vl. št. 58.

Cenilna vrednost: 182.583-50 dinarjev; vrednost pritlikline: 6635—Din; najmanjši ponudnik: 122.389—Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, dne 9. oktobra 1931

Vpisi v zadrudni register.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopni zadruzi:

1157. Sedež: Celje.

Dan vpisa: 14. oktobra 1931.

Besedilo: Surovinska zadruga čevljarjev za Celjski sodni okraj v Celju, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Besedilo firme se glasi odslej: Surovinska zadruga čevljarjev v Celju, reg. z. z. o. z. Obrat in predmet:

Namen zadruge je pospeševati gospodarstvo svojih članov, potem skupnega poslovanja. Ta namen zasleduje zadruga z vsemi zakonito dopustnimi sredstvi, posebno pa s tem, da za svoje člane:

1. kupuje surovine, orodje in druge čevljarске potrebščine;
2. izdeluje v lastnih obratovališčih vse v čevljarске obrti spadajoče potrebščine;
3. oskrbi skupne delavnice;
4. novoučuje čevljarске izdelke svojih članov.

Okrajno sodišče Celje, odd. I., dne 14. oktobra 1931.

Firm 471/21 — Zadr. I 278/73.

Konkurzni razglasi

S 15/31—2.

2989

1558. Konkurni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Kaufman Ferdinand, trgovca v Mariboru, Kralja Petra trg, registrovanega pod firmo Ferdinand Kaufman v Mariboru.

Konkurzni sodnik: dr. Kovč Franc, sodnik okrajnega sodišča v Mariboru.

Upravnik mase: dr. Gozani Leo, advokat v Mariboru.

Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču, soba št. 84 dne 9. novembra 1931 ob desetih.

Oglasitveni rok do 15. decembra 1931 pri okrajnem sodišču v Mariboru.

Ugotovitveni narok pri imenovanem sodišču dne 21. decembra 1931 ob desetih, soba št. 84.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 24. oktobra 1931.

*

Sa 16/31—1.

2988

1559. Poravnalni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini Slanca Antona, trgovca, Griblje št. 55, p. Gradac, Bela Krajina.

Poravnalni sodnik: dr. Tomšič Rihard, starešina okrajnega sodišča v Črnomlju.

Poravnalni upravitelj: dr. Tusulin Rasto, advokat v Črnomlju.

Narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Črnomlju dne 5. decembra 1931 ob desetih.

Terjatve je oglasiti pri okrajnem sodišču v Črnomlju do 30. novembra 1931.

Okrajno sodišče Novo mesto, odd. II., dne 24. oktobra 1931.

*

Sa 25/31—58.

2991

Konec poravnave.

Poravnalno postopanje dolžnika Feldin Mirka, trgovca v Mariboru, Grajski trg št. 1, registrovanega pod firmo M. Feldin v Mariboru je končano.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 15. oktobra 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

2926—2—1

Razglas

o prvi pismeni ponudni licitaciji za zgradbo mehanične čistilne naprave »Oms« v javni bolnici v Ptuj.

Po nalogu kr. banske uprave Dravske banovine na podlagi odloka V. No. 3123/11 z dne 30. septembra 1913, razpisuje sresko načelstvo sresa Maribor levi breg v Mariboru na podstavi čl. 86—98 zakona o drž. računovodstvu z dne 6. marca 1910 ter njegovih izprememb, odnosno izpopolnitev za prevzem in izvršitev zgradbe mehanične čistilne naprave »Oms« v javni bolnici v Ptuj.

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo v skrajšanem roku na dan 9. novembra 1931. ob enajstih v sobi št. 51/II. tehničnega razdelka pri sreskem načelstvu v Mariboru.

Pojasnila in ofertni pripomočki se dobijo med uradnimi urami v sobi št. 50. Ponudbe je položiti v obliki enotnega popusta v odstotkih (tudi z besedami) za celokupno delo Din 82.427.

Na uradnem formularju lastnoročno spisane ponudbe, opremljene s kolkom za

Din 100— (vsaka priloga s kolkom za 2— Din) morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenca na dan licitacije v zapečatenem zavitku z zunanjo oznako: »Ponudba za zgradbo mehanične čistilne naprave »Oms« v javni bolnici v Ptuj« od ponudnika N. N., in sicer neposredno v roke predsednika licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne. Pozneje ali nepravilno opremljene ponudbe ne bodo upoštevane. Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristaja na vse gradbene pogoje, ter mora položiti kavcijo, ki znaša za celo delo 9000— Din odnosno 17.000— Din za tuje državljane.

Kavcija se mora položiti pri blagajni hranilnice Dravske banovine v Mariboru najkasneje na dan licitacije do 10. ure, bodisi v gotovini, v drž. vrednostnih papirjih ali garancijskih pismih izdanih po denarnem zavodu v smislu člena 88 zak. o drž. računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24 pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »B« Pogodbe in nabave. O položeni kavciji prejme ponudnik blagajnično položnico.

Obenem s predložitvijo ponudbe je treba predložiti predsedniku licitacijske komisije v odprtem stanju sledeče dokumente: položnico o vloženi kavciji, potrdilo davčnega urada, opremljeno s kolkom za Din 20—, da so plačani vsi davki za tekoče četrtletje, potrdilo ministrstva za zgradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, in potrdilo zbornice za trgovino obrt in industrijo o sposobnosti za izvršitev ponudnega dela.

Pooblaščenca pa morajo predložiti poleg tega pooblastilo, da smejo zastopati svojo tvrdko pri licitaciji.

Državna uprava si izrečno pridržuje pravico, oddati dela brez ozira na višino ponudene vsote, oziroma vse ponudbe odkloniti brez vsake obveznosti.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po licitaciji.

T. No. 1439/18. od Sreskega načelstva za srez Maribor levi breg, v Mariboru, dne 15. oktobra 1931.

*

2926

Razglas o licitaciji.

Radi neuspeha I. licitacije za zidarska in elektroinstalacijska dela pri zgradbi nove kanalizacije ter preureditve kopalnice in klozetov v javni bolnici v Ptuj razpisuje tehnični razdelek pri sreskem načelstvu za Maribor levi breg po nalogu kr. banske uprave Dravske banovine V. No. 3123/11 z dne 30. septembra 1931.

II. javno pismeno ofertno licitacijo v skrajšanem roku na dan 5. novembra 1931 ob enajstih v sobi št. 51/II.

tehničnega razdelka pri sreskem načelstvu v Mariboru.

Pojasnila in ofertni pripomočki se dobijo med uradnimi urami v sobi št. 50.

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v odstotkih (tudi z besedami) na celotni uradno odmerjeni proračunski znesek, ki znaša za posamezna dela:

1. kanalizacija, kemična čistilnica in gradbena dela: Din 349.355-47,
2. elektroinstalacijska dela: Din 5980—.

Podrobnosti razpisa o licitaciji za predmetna dela so razvidne iz razglasa v »Službenih novinah« in na razglasnih deskah sreskih načelstev v Mariboru, Ptuj, Celju in Ljubljani ter pri mestnih načelstvih v Mariboru in Ptuj.

T. No. 1439/18.

Sresko načelstvo za srez Maribor levi breg, v Mariboru, dne 15. oktobra 1931.

*

Štev. 10.645/II.

2996

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje, razpisuje za na dan 2. novembra 1931 ob 11. uri nabavo:

80.000 kg portland cementa visokovrednega.

Pogoji pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 24. oktobra 1931.

*

Štev. 10.595/II.

2995

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje, razpisuje za na dan 9. novembra 1931 ob 11. uri nabavo:

fasonskega in kotnega železa in 200 m pocinkane žične vrvi 7 mm.

Pogoji pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 23. oktobra 1931.

Razne objave

Objava.

2986

Izgubil sem izpričevalo mizarske in strgarske mojstrske šole na srednji tehniški šoli v Ljubljani na ime: Kunstelj Franc z Vrhnike za leto 1923/24.

Proglasam ga neveljavnim.

Kunstelj Franc, s. r.

Al Jennings: Pesnik in bandit

19

Morda je ježa skozi to prerijo v Franku še posebej razburila in vzvalovila čustva. Ko sva uzrla, da se iz nekega dimnika v daljavi pred nama kadi, nama je bilo kakor da se je nama nasmehnilo novo življenje in kakor da imava pokopališče za seboj. Oba sva skoraj zavriskala od veselje in vzpodbodila sva konja, da sva dosegla duplino.

Zena in majhen, morda petleten otrok, sta prišla ven, kakor da bi naju bila pričakovala. Ona je bila vitke, visoke rasti in jasnih oči in okrog usten je imela otožen smehljaj, ki je na prvi mah osvojil Frankovo srce. Povedala nama je, da je njen mož že pred kakšnim tednom odšel v mesto po živeža, pa je menda kar pozabil, da bi se vrnil.

Midva s Frankom že dva dni nisva jedla. Prav tako dolgo sta gladovala mlada žena in njen mladi sin. Do najbližjega soseda je bilo dvanajst angleških milj. Odjezdil sem tja in sem se vrnil z živili za vso družino. Frank in mlada žena sta se tedaj že pomekovala kakor dva stara prijatelja, dete pa je sedelo roparju na kolenih in ga božalo po licih s tolikim zaupanjem, da je bil Frank ves blažen in ponosen.

Mlada žena nama je potem skuhala tako sijajen obed, kakršnega že mnogo mesecev nisva bila deležna. Stregla nama je s tako fino vljudnostjo kakor kakšna grofica. Frank je neprestano gledal vanjo

in v njegovih očeh je pri vsaki njeni besedi zablisnil neki poseben sijaj. Ta trenutek domačnosti je bil za naju prvo resnično doživetje v zadnjih dveh letih.

— Banka tam doli je to ubogo malo dušo opeharila za pet tisoč dolarjev, mi je pošepetal Frank. Z zvijačo so jo ujeli, dali so ji podpisati papirje, potem so pa odpovedali hipoteko. Jaz pojdem tega hudiča tam doli malo zaznamovat, da ji tiste cape prinesem nazaj.

Banka je bila v majhnem pristaniškem kraju v Zapadnem Texasu, kamor se je bil napotil njen mož zaradi živeža. Naslednjega dne sva prispela tja, malo preden so banko zaprli. Ker nisva imela čekovne knjige, sva morala pač s svojima revolverjema pripraviti blagajnika do tega, da je izplačal tistih pet tisoč dolarjev za ženo in da nama je navrgel še petintrideset tisoč.

Zunaj na cesti so postavali vsake vrste nebodijih-treba, policisti in šerif, da bi nama zavrli povratek. Poslali so točo svinca za nama, da bi denar privabili nazaj.

Toda vsa ta stvar bi se bila lahko sijajno končala, če se ne bi bil mož najine mlade dame vtaknil vmes. On je bil v mestu prav tedaj, ko se je v banki izvršila tatvina. Ko se je vrnil v svojo jamo, naju je precej spoznal in šel po meščansko brambo. Med streljanjem, ki je sledilo za tem, je padel zadet od krogle. Midva sva srečno odnesla pete, toda čez čas sva se vrnila ter sva mlado ženo in njenega otroka vzela s seboj.

Od Oklahome in indijanskega ozemlja do Arkan-

zasa je bila dolga pot. Ko smo jo imeli za seboj, so bili za Franka najini dosednji posli končani. Ljubil je mlado ženo. Na nič drugega ni mogel več misliti kakor na to. Prvikrat v svojem življenju je začel iskati vzrokov, iz katerih je postal bandit. Nobenega ni mogel najti in mučil se je s težkimi očitki. Nič več ni mogel razumeti, kako da je sploh mogel kdaj tako daleč zabresti, tehtal in premišljal je, kako dolgo bi to trajalo, da bi se spet vrnil na pravo pot.

— Jaz sem končal te reči, je dejal.

In jaz nisem bil presenečen.

— Ne bodo ti dali miru, ne bodo ti pustili svobode, sem ga svaril.

— Neumnost, je odgovarjal. Nič me ne more zadržati.

Bil je poln načrtov. Šli naj bi vsi skupaj v New Orleans, od tam pa na otoke v južnem morju. Premogla sva še petintrideset tisoč dolarjev. Bilo je brez dvoma dovolj, da se prebijeva iz zagate. Jaz sem bil za njegovo pustolovščino precej navdušen.

Tisti čas pa še nisva vedela, da naju zaradi tatvine v banki zasledujejo od Texasa do trdnjave Smith. In ko smo v New Orleansu onkraj Missisippija stopili iz čolna, se je zdelo, kakor da stopamo v novo življenje. Jaz sem se počutil tako prostega in tako zadovoljnega kakor kakšna dobra kravica, ki mirno sledi svoji čredi in v miru prežvekuje svoje vsakdanje seno. Najin sklep, da čez najino preteklost enkrat za vselej napravimo križ, je bil za naju kakor neke vrste odveza in v resnici sva verjela, da sva preteklost za večne čase vrgla s sebe.

Princezinja v kuhinji

Hči švedskega prestolonaslednika Ingrid se uči kuhati v neki javni kuhinji v Stockholmu.

Berlin propada

Berlin, glavno mesto Nemčije, ni bil pravzaprav nikdar bogato mesto, kajti omet na palačah in bahave fasade iz mavca še niso znak bogastva. Dvigati se je začel Berlin šele po I. 1871, po končani vojni med Nemci in Francozi, ko so Nemci dobili 5-milijardno vojno odškodnino od Francije. Takrat je dobil Berlin res nekaj bogatašev, pa tudi ogromno maso proletarijata. Berlinski bogataši tedanje dobe pa so bili precej glasni gospodje, ki so bolj kričali kakor pa so imeli v resnici, tako da je bila že tedanja berlinska bogatija navajena precej na »flanc«. Proletarijat pa se je silno množil in za krasnimi fasadami hiš in palač je stanovalo na tisoče ljudi, ki niso mogli plačevati najemnin.

Revščina, ki vlada v Berlinu danes, se je pokazala posebno očitno lansko leto. Število brezposelnih se množi od dne do dne, raste pa tudi število konkurzov. To so žalostna dejstva, ki jasno izpričujejo obubožanje Berlina. Treba je le nekoliko ogledati posamezne ulice. Po glavnih ulicah stoje sicer še sijajno opremljene trgovine, toda kupev je vedno manj. Kupce poskušajo trgovci privabiti na vse mogoče načine, z »razprodajami« in s »sezonskimi dnevi« itd., a vse nič ne pomaga — denarja ni! Kar pa prodajajo, prodajajo pod ceno, samo da spravijo skupaj denar za najemnino; nekaterim pa se niti to ne posreči. Zato danes v Berlinu skoraj ni hiše, kjer ne bi oddajali poslovnih prostorov v najem.

Značilno za današnje razmere je tudi preselejevanje »boljših«, t. j. premožnejših ljudi v okolico. Dragih, velikih stanovanj nihče ne more ali pa noče več plačevati, zato pa vse tišči v bolj priprosta stanovanja, ker so cenejša. Hiše v nekdanjih »imenitnih« ulicah stoje danes prazne... Kdor je imel pred krizo šest ali osem sobno stanovanje, se zadovoljuje danes z 2 ali 3 stanovanjskimi prostori. Ob selitvi pa je bilo naprodaj za vsako ceno na tisoče in tisoče kosov sobne opreme — kupoval pa ni nihče!

Revščina pa se pozna tudi na ljudeh samih. Če greš zvečer v kakšno zabavišče, izgleda sicer, da imajo ljudje še denar, toda to je samo navidezno. Ljudje so sicer čedno oblečeni, povsod pa se pozna, da obleke niso nove, ampak večinoma že obnošene in samo skrbno očiščene. Pravih dragih kožuhov ne vidiš nikjer, ampak vidiš samo pobarvane kožuhe domačih jacev in na mestu prave svile je stopi-

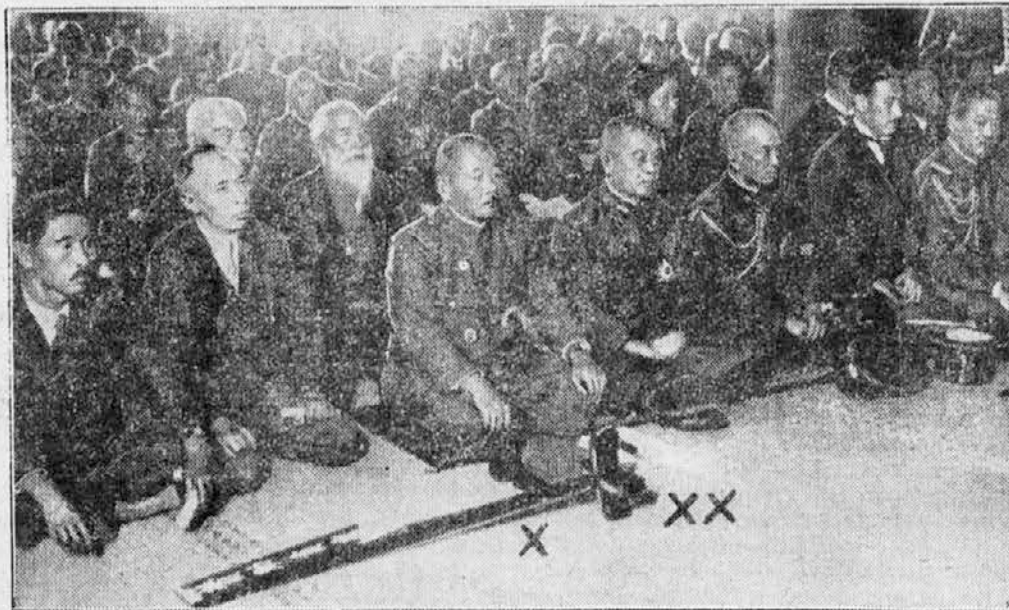
la umetna svila. Splošna potrlost in poparjenost pa se bere na obrazih vsem, tudi tistim, ki se še več ali manj prisiljeno smejejo. — Kjerkoli pa se nabere nekaj več ljudi, ne slišiš drugega govoriti, kakor samo o stiski, o

pomanjkanju in o slabih časih... Novi lažnjivi sijaj in blesk povojne dobe je tudi v Berlinu minil in marsikdo, ki je takrat polival mize s šampanjcem, je danes vesel, če dobi le nekaj pfenigov za krožnik tople prežgane juhe.

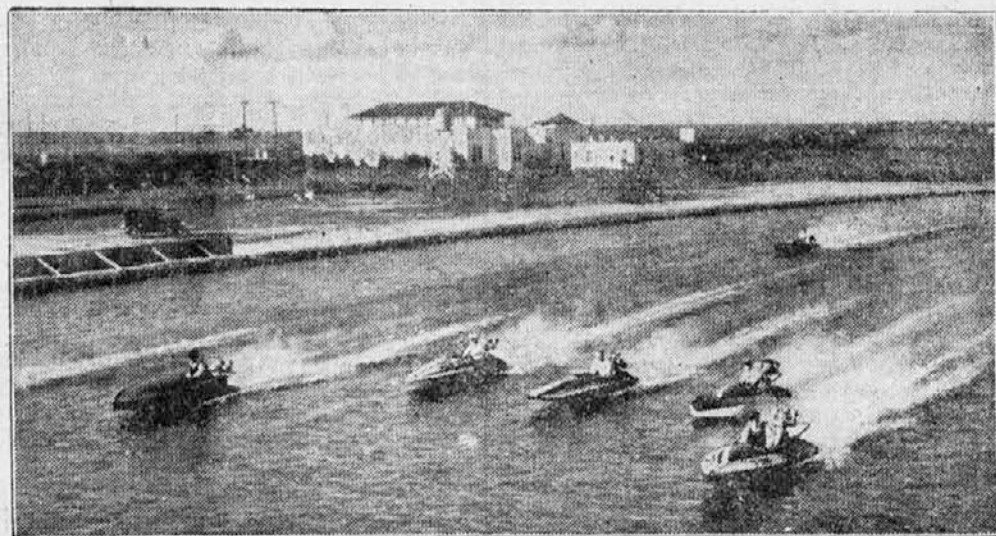
Prihod predsednika francoske vlade Lavalja v Ameriko

Slika je poslana v Evropo po kablu. V prvi vrstji (o leve na desno) so: državni tajnik za zunanje zadeve Stimson, newyorški župan Walker in predsednik francoske vlade Laval. Med Walkerjem in Lavalom je Lavalova hčerka.

Žalna svečanost v Tokio

V navzočnosti vojnega ministra Minami-ja (X) in ministra za mornarico barona Abo (XX) so priredili v Tokio velike žalne svečanosti v čast japonskim padlim vojakom v bojih v Mandžuriji.

Tekma motornih čolnov v Ameriki

V državi Teksas so napravili malo jezero nalašč za tekme z motornimi čolni. Čolni so zgrajeni na poseben način.

Predsednik v copatah

Sedanji predsednik francoske republike silno ljubi domačnost in o njegovi domačnosti kroži po Parizu nebroj pripovedk.

Predsednik Doumer ljubi predvsem mir. Kakor hitro se zmrača, že sezuje čevlje in obuje mehke copate, potem pa se pogovarja s svojo soprogo. Kakšne znanice ali prijatelje le redko povabi zvečer k sebi. Ves svoj prosti čas porabi za pisanje svojih »Spominov«, zabavljaci pa pravijo, da bodo njegove »Spomine« v bodoče delili zastoj posebno pridnim učencem.

Jako rad pa gospod predsednik potuje. Takrat se nič ne meni za etiketo in za stare navade. On vstane in gre. Na kolodvor gre peš, tam si kupi vozni listek in se pelje kamorkoli. Najrajši se vozi v Laon, kjer ima svojo vilo. Tam vselej obišče pokopališče, kjer so pokopani štirje njegovi sinovi, ki so padli v svetovni vojni.

Predsednik tudi nikdar ne obleče fraka, ampak nosi vedno navadno promenadno obleko. Tudi spremstva (garde) ne mara. Vsled tega teče življenje v predsedniški palači prav tako mirno kakor v vsaki meščanski hiši.

Dohodki in izdatki angleškega kralja

Poročali smo že, da je angleški kralj izjavil, da se z ozirom na težko gospodarsko krizo, ki vlada tudi v Angliji, odpoveduje začasno 50.000 funtov na leto, dokler kriza traja. S tem se znižajo njegovi dohodki od 470.000 na 420.000 funtov na leto.

V starih časih je živil angleški kralj bogate dohodke od raznih posestev in raznih davčnih pravic. Leta 1760. pa so dohodke kraljevske rodbine na novo uredili: Država je prevzela vsa kraljevska posestva, zato pa se je obvezala dvoru (kralju) izplačevati na leto svoto, ki se je vedno sukala okoli 450.000 funtov. Država je naredila s prevzemom kraljevskih posestev prav dobro kupčijo, ker nosijo prevzeta kraljevska posestva okoli 1 milijon funtov na leto (1 funt = 270 dinarjev). Med vojno je kralj daroval za razne namene več milijonov, tako da je dvorni proračun zašel enkrat celo v deficit.

Za svoje uradništvo porabi angleški kralj po 125.000 funtov na leto (za plače in pokojnine itd.), za gospodinjstvo 193.000 funtov, 52.000 funtov pa za posebna dela. Če si hoče kralj kaj prihraniti, si more to le na ta način, da omejuje število raznih prireditev.

Z znižanimi dohodki se zadovoljujejo v teh težkih časih tudi kraljevski principi. Tako dobiva prestolonaslednik sedaj 10.000 funtov na leto manj kakor prej.

»Gospod, kako dolgo bom še čakal na jed?«
»Oprostite — kuharica ima ravno obisk!«

— O —

»Janezek, kdo je bil Kolumb?«

— Neki tišč!

»Osel!«

— Pa je le bil, saj se vendar vedno govori o Kolumbovem jajcu.